

2516_Az_Æyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2516 Müəssisənin iqtisadiyyatı

1 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin köməyi ilə nail olmaq istədiyi məqsədlərə aid olunmur?

- Bazarda müəssisənin stabil mövqeyinin saxlanması məqsədi
- Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması məqsədi
- Müəssisənin likvidliyinin (ödəməqabiliyyətinin) təmin olunması məqsədi
- Mənfəətin maksimumlaşdırılması
- İşçilərin sayının azaldılmasına nail olmaq məqsədi

2 Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- hazır məsul anbarının həcmi
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini
- işçilərin rəyini
- məhsulun maya dəyərini
- təhcizçilərin etibarlılığını

3 Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- hazır məsul anbarının həcmi
- inflyasiyanın səviyyəsi
- məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti
- məhsulun maya dəyəri
- analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları

4 Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- pərakəndəsatış qiymətləri
- nəqliyyat tarifləri
- tikinti məhsuluna qiymət
- topdansatış qiyməti
- qarışıq qiymətlər

5 Oliqopolik sahə:

- müəyyən məhsul istehsal edən və xidmət göstərən bir müəssisənin mövcud olduğu sahədir
- eyni olmayan, lakin oxşar məhsullar istehsal edən nisbətən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
- nisbətən az sayda müəssisənin əmtəə və xidmətlər bazarında hakimiyyət etdiyi sahədir
- təbii inhisarın mövcud olduğu sahədir
- standart və ya eynicinsli məhsullar istehsal edən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir

6 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- bank kreditləri
- kreditör borjları
- istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər

7 Müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borjlar, qısamüddətli borjlar
- mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları
- ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar

8 Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- müəssisənin öhdəliklərini
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını
- müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- müəssisənin əmlakının tərkibini
- müəssisənin işçilərinin sayını

9 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- nizamnamə kapitalı
- kreditör borcları
- amortizasiya ayırmaları
- mənfəət
- səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər

10 Maliyyələşmə əmsalı necə hesablanır?

- müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə qısamüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

11 Müəssisədə cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- borc vəsaitləri
- ehtiyat kapitalı
- kreditör borcları
- bank kreditləri
- istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər

12 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital
- ehtiyat kapitalı
- yığılmış mənfəət
- əlavə kapital

13 Texnoloji trayektoriya əyrisi nəyi göstərir:

- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqəni

- məhsulun qiyməti ilə onun istehsalına sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş resurslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni

14 Aşağıdakılardan hansı texniki-texnoloji innovasiyaların yaradılması məqsədlərinə aid deyil:

- elektronika və kompüter texnikası və s. əsasında istehsalatın idarəetmə proseslərinin kompleks tənzimlənməsi
- texnoloji təchizatın, alətlərin, qurğuların texniki səviyyəsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi və əməyin elmi əsaslar əsasında təşkili hesabına məmulatların texnoloji ağırlığı və əl işinin azaldılması
- yeni materialların tətbiqi hesabına məmulatların istehsalı üçün sərf olunan materialların həcmnin azaldılması
- istehsal olunan məmulatların konstruktiv-texnoloji mürəkkəbliyinin konstruktiv yeniliklər hesabına azaldılması
- müəssisənin maşın və avadanlıqlarının əsaslı təmiri yolu ilə onların məhsuldarlığının artırılması

15 İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi

16 İstehsalın konstruktor hazırlığı mərhələsində:

- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- istehsalın təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əməyin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır

17 İnnovasiya layihəsi nədir?

- qeyd olunan bütün variantları birləşdirən sənədlər toplusudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində innovasiya prosesinin təşkili, problemin həlli üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ixtiranın tətbiqi çertyojudur
- yeiliyin, ixtiranın təsvirini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- konkret məkan və zaman çərçivəsində yeni məhsulun satışı üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur

18 Bu göstəricilərin hansından müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunmur?

- ödənmə müddəti
- daxili rentabellik norması
- xalis cari dəyər
- növbəlilik əmsalı
- rentabellik indeksi

19 Yeniliyin tətbiqi nəticəsində müəssisədə işçilərin əmək və istirahət şəraiti yaxşılaşıbsa, bu hansı səmərə hesab olunur?

- bu, səmərə deyil

- sosial səmərə
- elmi-texniki səmərə
- iqtisadi səmərə
- ekoloji səmərə

20 Müəssisələrdə məhsulun layihələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

- texnikanın istismarı
- elmi-tədqiqat işlərinin aparılması
- məhsulun bilavasitə istehsalı
- texnoloji hazırlıq
- məhsulların reallaşdırılması

21 İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- kommertiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- heç vaxt köhnəlməmə imkanı
- yalnız yeni məhsul növləri formasında olması
- əsas fonrların dəyərini artırması imkanı

22 İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır

23 İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir

24 İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, on-ların yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılması
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır

25 İnnovasiya fəaliyyəti:

- müəssisədə əsas və köməkçi sexlərin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- kadrların ixtisaslarının artırılması üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- yeni əsas fonrlarının yaradılması ilə əlaqədar təşkilati və maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir
- yeniliyin yaradılması və istehlakçıya çatdırılması və ya tətbiqi ilə əlaqədar elmi-texniki, təşkilati, maliyyə və kommertiya fəaliyyətini özündə birləşdirir
- yeni tikintinin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir

26 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərc-lər
- yoxlama və sınaq-la-rın ke-çirilməsi ilə əlaqədar olan xərc-lər
- umumzavod xərcləri
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərc-lər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı

27 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər
- zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər
- avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər
- key-fiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər
- yoxlama və sınaq-la-rın ke-çirilməsi ilə əlaqədar xərclər

28 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- nəzarət avadanlıq və cihazlarının alınması xərcləri
- nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri
- məhsulun yenidən emalı xərcləri
- materialın analizi və sınaq-dan keçirilməsi xərcləri
- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və di-ğər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri

29 Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəy-yən edil-miş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəy-yən edil-miş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir

30 Tex-noloji göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının yığılmasının mürək-kəb-liyi, material-əmək, fondutumluğu göstəriciləri aid edilir
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının istismarının mürək-kəb-liyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir
- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutumluğu göstəriciləri aid edilir

31 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar
- istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür

32 əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- əməyin stimullaşdırılması
- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi

- işçilərin işə qəbul olunması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması

33 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi
- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili

34 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi
- istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və məənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması

35 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi
- işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi

36 əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- işin xarakteri
- dövlətin sosial siyasəti
- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı
- əmək bazarının konyukturasi

37 əməyin ödənilməsinin işəməzd formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi
- əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi
- materiallardan israfçılıqla istifadə olunması
- görülən işlərin dəqiq hesablanması mümkünlüyü
- texnoloji qaydaların pozulması

38 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolayı işəməzd formasından istifadə olunur?

- rəhbərlər
- əsas fəhlələr
- köməkçi fəhlələr
- mütəxəssislər
- xidmətçilər

39 Kadr axıcılığının motivlərinə aid deyil:

- işin mövsümlü olması
- ixtisasın artırılması imkanlarının yoxluğu
- xidməti vəzifə üzrə inkişaf imkanlarının yoxluğu
- istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi
- əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması

40 Növbədaxili iş vaxtı itkilərinə aiddir:

- bütün günü boşdayanma
- üzrsüz səbəbdən işdə olmama
- xəstəlik üzəndən boşdayanma
- müdiriyyətin icazəsinə görə işdə olmama
- materialın emal üçün gecikməsi

41 İş yerinə xidmət vaxtı norması nədir?

- müəyyən müddət ərzində briqada tərəfindən yerinə yetirilməli olan zəruri çeşid və həjmdə işlərin plan ölçüsüdür
- rəhbərə bilavasitə tabe olan işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həjmdə işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının plan ölçüsüdür
- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür

42 Yanacaq sənayesinin (neftçıxarma sənayesinin) istehsal əsas fondlarının tərkibində qurğular və ötürücü mexanizmlərin xüsusi çəkisi təqribən neçə faiz olur?

- 60 faiz
- 40 faiz
- 70 faiz
- 30 faiz
- 50 faiz

43 Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir?

- ilkin dəyərinə görə
- qalıq dəyərinə görə
- ləğv olunma dəyərinə görə
- ilkin və qalıq dəyərinə görə
- bərpa və qalıq dəyərinə görə

44 əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir?

- ekstensiv yüklənmə əmsalı və intensiv yüklənmə əmsalı
- köhnəlmə əmsalı, yeniləşmə əmsalı
- artma əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı

- növbəlik əmsalı, köhnəlmə əmsalı və yeniləşmə əmsalı
- inteqral əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı

45 Mövcud uçot qaydasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fondların dəyərinə daxil edilir?

- istehsal meydançasında quraşdırılmış maşın və avdanlıqların dəyəri
- istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri
- təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri
- quraşdırmaq üçün verilmiş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri
- yolda olan və əsaslı tikintinin balansında olan avadanlıqların dəyəri

46 Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- sosial köhnəlmə
- mənəvi köhnəlmə
- iqtisadi köhnəlmə
- fiziki köhnəlmə
- texniki köhnəlmə

47 İstehsalın əsas fondları nədir?

- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliyəridir
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir

48 İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- qurğu və materiallar
- bina və nəqliyyat vasitələri
- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- binalar və yanacaq ehtiyatları
- nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları

49 İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- əsas fondların dəyərini istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- binaların dəyərini istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti
- texnoloji avadanlıqların dəyərini binaların dəyərinə nisbəti

50 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- nəqliyyat vasitəsi
- bina
- məmulat
- dəzgah
- qurğu

51 əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- qalıt və satış dəyərinə görə
- ilkin və bərpa dəyərinə görə
- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

52 əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- texniki , mənəvi, sosial, siyasi
- fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
- mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

53 əsas fondların amortizasiyası nədir?

- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- əsas fondların dəyərindəki artım
- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər

54 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- istehsalın inkişafı fondundan
- amortizasiya fondundan
- təmir fondundan
- nizamnamə fondundan
- ehtiyat fondundan

55 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- avadanlıqların yerləşdirilməsində
- avadanlıq satıldıqda
- avadanlıq yeni alınanda
- avadanlıq fiziki köhnələndə
- avadanlıqların yerini dəyişdikdə

56 Müəssisəsinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Zavoddaxili su kəmərləri
- Binalar
- Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq
- Səxdə qurulmuş avadanlıq
- Nəqliyyat vasitələri

57 İstehsal gücü nədir?

- müəssisənin bazardakı payıdır
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir
- müəssisənin illik istehsal həcmi

58 Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır?

- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcminin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasili kimi

59 Müəssisələrdə amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərini əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərini hasili kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərini cəmi kimi
- müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərini əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi

60 Amortizasiya norması necə hesablanır?

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətində nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyərində nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə hasilinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə cəminə nisbəti kimi

61 İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərində nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərini köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərində nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərində hasili kimi
- istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərini əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi

62 əməyin fondla silahlılığı necə hesablanır?

- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- məhsulun həcmi istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərini məhsulun həcminə nisbəti kimi
- əmək məhsudarlığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi

63 Müəssisədə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil:

- istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və mün-təzəm, boş-da-yan-ma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda getməsinə tə-min edilməsi
- ava-danlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- material emalının sürətinin artırılması

- xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi
- avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təchizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi

64 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- xammal və materialların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
- avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
- növbəlilik əmsalının artırılması
- avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması
- il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması

65 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- avadanlığın vaxt fondu
- qurulmuş avadanlıqların sayı
- istehsal meydançalarının sahəsi
- avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məhsuldarlıq norması
- avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi

66 əsas fondların sıradan çıxma və yeniləşmə əmsalının yüksək olması göstərir ki,

- əsas fondlardan istifadə səmərəliliyi yüksəlir
- əsas fondlar sürətlə könelir
- fondverimi artır
- müəssisədə yenidənqurma işləri aparılır
- əsas fondların amortizasiyası artır

67 əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
- əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
- fondlailahlılığın artmasını göstərir
- əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir
- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir

68 əsas fondların təzələnmə əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
- bərpa dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- ilkin dəyər əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti

69 Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır?

- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi
- gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasilı kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi

70 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinləşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- vahid nəqliyyat bazası
- müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
- vahid satış şəbəkəsinin olması
- kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti
- vahid enerji sistemi

71 Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
- istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitəçidən istifadə edilməməsi
- istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlıq, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
- müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
- istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı

72 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinələşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinələşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinələşmə isə məhdudlaşdırır
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir

73 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinələşmənin tipləri hansılardır?

- şaquli, üfiqi, qarışıq
- aqrəqat, istehsal-texniki, texnoloji
- xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
- fərdi, seriyalı, kütləvi
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə

74 Kombinələşmənin əsas şərti nədir?

- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir
- eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir

75 Qarışıq kombinələşmə tipi nə vaxt olur?

- müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- xammal ardıcıl emal olunanda
- xammal kompleks emal olunanda
- məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə

76 Sənayedə kombinələşdirmə nədir?

- oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir

- istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
- texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsi-dir
- birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir
- müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir

77 Üfiqi kombinləşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmələrinin böyüməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
- bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır

78 Yüngül sənaye üçün kombinləşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- üfiqi kombinləşmə
- xammalın kompleks emalına görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə
- istehsal-texniki

79 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır
- müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məşğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır
- ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir

80 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- əşya, texniki, fiziki
- texnoloji, əşya, mexaniki

81 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruk-siya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- özünün konstruk-siya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tət-biq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-lanan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir

82 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məh-sul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məh-sul-darlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

83 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

84 Texniki əmək bölgüsü nədir?

- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib his-sələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
- istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir
- ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələ-rin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

85 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələ-rin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahə-lə-rin) əmələ gəlməsidir

86 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinələşmə imkanları daha məhduddur?

- neft-kimya sənayesi
- maşınqayırma
- metallurgiya
- neft emalı sənayesi
- yeyinti sənayesi

87 əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləş-diril-mə-si xarakterindən asılı olaraq kombinələşmənin formaları hansılardır? (Sürət 08.10.2015 16:52:43)

- şaquli, üfqi və qarışıq
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- fərdi, seriyalı və kütləvi
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə

88 Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinələşdirməni xarakterizə edir? (Sürət 08.10.2015 16:52:45)

- Kombinələşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir
- Kombinələşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
- Kombinələşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir
- Kombinələşdirmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir
- Kombinələşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur

89 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinələşmiş müəssisələr üçün səciyyəvi deyil? (Sürət 08.10.2015 16:52:50)

- istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir
- istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur
- istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir

90 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinələşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır
- işçilərin sayının azalması
- müxtəlif istehsalların birliyi

91 İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinələşdirilməsi
- istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması

92 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- müəssisələrin iriləşməsi
- müəssisədə işçilərinin sayının azalması
- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

93 Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

94 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi

- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması

95 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- aqreqat, mexaniki, texniki
 fərdi, seriyalı və kütləvi
 istehsal, satış, idxal və ixrac
 aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
 konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat

96 Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri
 məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
 ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
 milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərinə görə strukturu
 sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü

97 Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsədəuyğundur?

- inteqral göstəricilər
 dəyər göstəriciləri
 nisbi göstəricilər
 ümumiləşdirilmiş göstəricilər
 natural göstəricilər

98 Müəssisənin ölçüsü nədir?

- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur
 Bu, istehsalın ölçüsüdür
 İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir
 istehsal prosesinin təşkili formalarının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məhsul və əmək resurslarının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur
 istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur

99 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
 iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
 sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
 ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
 müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır

100 İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- ümumi, xüsusi, fərdi
 fiziki, mexaniki, texnoloji
 fərdi, seriyalı, kütləvi
 mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış

- fərdi, texniki, texnoloji

101 İxtisaslaşdırma nədir?

- müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
- konstruktiv quruluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
- müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
- müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır
- müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar seqmentinə uyğun fəaliyyətidir

102 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində
- istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində
- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində
- əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində

103 İqtisadi səmərə nədir?

- Ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı
- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi
- Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkilən xərclərin mütləq ölçüdə cəmi
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə
- Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə

104 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərə göstəricisinə xasdır?

- xərc göstəricisidir
- nisbi göstəricidir
- mütləq göstəricidir
- müqayisəli göstəricidir
- faiz göstəricisidir

105 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- xərc göstəricisidir
- nisbi göstəricidir
- mütləq göstəricidir
- həcm göstəricisidir
- ölçüyə gəlməyən göstəricidir

106 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- ümumi milli məhsul
- səmərə
- milli gəlir
- səmərə ilə onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərin kəmiyyət nisbəti
- istehsala sərf olunan məsrəflər

107 İdarəetmə sistemi:

- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- idarəetmə subyekti ilə idarə olunan obyektin məcmusudur
- idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur

108 İdarəetmədə qarşıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?

- təhizatçıların mənafeyinə tabe olması
- çevik olması
- real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması)
- məqsədlərin uzlaşması, vəhdətdə olması və bir-birinə zidd olmaması
- icraçılar üçün aydın olması

109 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda idarəetməni bütünlükdə müəyyən kollektivə başçılıq edən xətti rəhbərlər həyata keçirir, onlara isə ayrı-ayrı qərarları hazırlayarkən ixtisaslaşmış funksional aparat kömək edir?

- funksional quruluşu
- proqram məqsədli və çevik quruluşu
- xətti quruluşu
- matrisa quruluşu
- qərargah quruluşu

110 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda obyektlər üzrə rəhbərlərin ayrılır və bunlardan hər biri həmin obyektin idarə edilməsi ilə əlaqədar olan bütün qərarları işləyib hazırlayır və qəbul edir?

- xətti quruluş
- proqram məqsədli və çevik quruluş
- matrisa quruluşu
- qərargah quruluşu
- funksional quruluş

111 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda kollektivin idarə edilməsinə dair bütün iş növləri müxtəlif funksional bölmələr arasında bölüşdürülür və bu bölmələrdən hər biri müəyyən işləri yerinə yetirir?

- qərargah quruluşu
- funksional quruluş
- proqram məqsədli və çevik quruluş
- xətti quruluş
- matrisa quruluşu

112 İdarəetmə prosesi nədir?

- gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür
- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkilati məqsədlə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və məşin əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür
- müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür

- rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür
- işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür

113 Strategiya nədir?

- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlük-ləri-nin və səmərə-li-liyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məcmusudur
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metod-ları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məjmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsəvvür, mülahizə və tövsiyələrin məjmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur

114 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi
- istehsal prosesinin üsulləri arasında kooperasiyasının yaradılması mərhələsi
- problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri
- məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi
- qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi

115 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri
- əməyin normalaşdırılması
- əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər
- işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması
- müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi

116 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrini yerinə yetirmək üsulları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür
- idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür

117 Nail olunmuş səviyədən planlaşdırma:

- planların tərtib olunmasının elmi baza-sı olan norma və normativlərə əsaslanır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- istehsal-təsərrüfat tapşırıqlarının müəssisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin faktiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır
- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli proqnoziya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

118 əmtəlik məhsula daxil edilmir:

- bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- reallaşdırılmış məhsul
- plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
- ilin əvvəli və axır üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul

119 Aşağıdakılardan hansı operativ-istehsal planlaşdırılmasının vəzifələrinə aid deyil?

- istehsal prosesinin gedişinə nəzarət və onun tənzimlənməsi
- istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər göstəricilərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi
- yerinə yetirilməsi müddətləri göstərilməklə tapşırıqların konkretləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi
- müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarının hazırlanması
- əlaqəli sex, sahə, briqada və iş yerlərinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi

120 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir?

- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- maliyyə planı

121 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planında:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- plan üzrə reallaşdırılan və əmtəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsulların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

122 Operativ-istehsal planlaşdırılması?

- müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimlənməsi, mütərəqqi texnologiyanın tətbiqi, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- müəssisədə mənfəət və rəntabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir

123 Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir

- hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir

124 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- strateji, direktiv, indikativ
 taktiki, analitik, operativ
 strateji, taktiki, operativ
 taktiki, funksional, strateji
 funksional, analitik, çevik

125 Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- məhsul istehsalı planı ilə digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması
 istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
 uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
 müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
 demək müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

126 Satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma
 müxtəlif struktur rəhbərlərinin sorğusu əsasında proqnozlaşdırma
 müəssisənin ticarət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qiymətləndirmələri əsasında proqnozlaşdırma
 müəssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma
 satışın həjmində dəyişikliklərə səbəb olan meyllər əsasında proqnozlaşdırma

127 Texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği hansı maya dəyərində bərabərdir?

- kommersiya maya dəyəri;
 texnoloji maya dəyəri;
 sex maya dəyəri
 istehsal maya dəyəri;
 tam maya dəyəri

128 əsaslı xərclərə nə aiddir?

- material xərcləri.
 menecerlərin əmək haqqı xərcləri;
 əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
 köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
 əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;

129 Məhsulun maya dəyərini quruluşu dedikdə nə başa düşülür?

- müəssisənin illik məhsul dövriyyəsinin həcmində maya dəyərini xüsusi çəkisi.
 ümumi məhsul istehsalının həcmində maya dəyərini xüsusi çəkisi;
 müxtəlif növ məsrəflərin dəyərində məhsulun tam maya dəyərini xüsusi çəkisi;
 məhsulun tam maya dəyərində müxtəlif növ məsrəflərin xüsusi çəkisi;
 müəssisənin mənfəətində maya dəyərini xüsusi çəkisi;

130 Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərinə daxil edilmir?

- reklam xərcləri.
- əmək haqqı xərcləri;
- icarə haqqı xərcləri;
- sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər
- material xərcləri;

131 İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;
- müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;
- sadə və kompleks xərclər;
- sex və zavod xərcləri;
- müstəqim və sex xərcləri;

132 Zərərsizlik həddi nədir?

- məhsul satışından mədaxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- məhsul satışından mədaxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;

133 Müəssisədə maya dəyərinin idarə olunmasında hansı məsələ həll olunmur?

- faktiki xərclərin plandan kənarlaşmalarına nəzarətin həyata keçirilməsi
- əmtəlik (ümumi, reallaşdırılan) məhsulun və ayrı-ayrı məhsul növlərinin maya dəyərinin formalaşdırılması
- hər bir məhsul növünə qiymətin müəyyən edilməsi və məhsul vahidinin rentabelliyyətinin müəyyənəşdirilməsi
- maya dəyərində aşağı salınması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və onlardan istifadə olunması
- digər müəssisələrin istehsal xərclərinə nəzarət etmək

134 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər
- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri

135 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- müəssisə direktorunun əmək haqqı
- təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı

136 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- texnoloji ehtiyajlar üçün yanacaq xərcləri
- satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri
- əsas xammal və materiala xərclər

137 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə

138 Kompleks xərclərə hansı xərclər aiddir?

- ümumi sex xərcləri
- texnoloji məqsədlər üçün yanacağa çəkilən xərclər
- texnoloji avadanlıqların amortizasiyası
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- xammal və əsas materiallara xərclər

139 Məhsulun sex maya dəyərinə daxil edilməyən xərc növü hansıdır?

- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı
- əsas və köməkçi materiallar
- əsas fəhlələrin əmək haqqı
- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqların saxlanılmasına və istismarına çəkilən xərclər

140 Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

141 Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına

142 Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

143 Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

144 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

145 əməyin ödənişinin işəməzd forması olan mütərəqqi işəməzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır

146 İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları
- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular
- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar
- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri

147 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 4
- 5
- 3
- 2
- 6

148 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- təmir işini həyata keçirənlər
- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər
- əmək predmetini emal edənlər
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər

149 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətinə görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətinə görə
- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə

150 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
- əsas fəhlələr
- köməkçi fəhlələr
- mütəxəsislər
- mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri

151 əmək haqqı nədir?

- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait

152 əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- işçilərin mükafatlandırılması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi
- tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi
- iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
- əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər
- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı

153 əməyin ödənişinin işəmuzd formasına aid deyil:

- mükafatlı işəmuzd
- birbaşa işəmuzd
- dolayı işəmuzd
- mütərəqqi işəmuzd
- intensiv işəmuzd

154 əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- dolayı vaxtamuzd
- mütərəqqi vaxtamuzd
- akord sistemi
- mükafatlı vaxtamuzd
- birbaşa vaxtamuzd

155 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- məhsulun maya dəyərindən
- istehsal tsiklinin uzunluğundan
- reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- istehsal olunan məhsulun həcmindən
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən

156 Müxtəlif istehsal müəssisələrində dövriyyə fondlarının ümumi dəyərində bitməmiş istehsalın payı aşağıdakı hansı amillə əlaqədar deyil?

- maşın və avadanlıqların dəyəri ilə
- istehsal tsiklərinin müxtəlif orta davamiyyəti ilə
- istehsalın fasiləli və fasiləsizliyi ilə
- avadanlıqların növbəlilik əmsalı ilə

istehsal tipi ilə

157 Hansı məsrəf norması il üçün istehsalı planlaşdırılmış məhsulların plan maya dəyərinin kalkulyasiyasında istifadə olunur?

- perspektiv məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- illik məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

158 Hansı məsrəf norması eyni tipdən, lakin bir şirkətin (və ya firmanın) müxtəlif müəssisələri tərəfindən istehsal olunan məhsullar üçün işlənir?

- perspektiv məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

159 Hansı məsrəf norması konstruktor-texnoloji sənədlər və aparılmış xüsusi laboratoriya tədqiqatı əsasında planlaşdırılmış təşkilati-texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi müddəti nəzərə alınmaqla konkret müəssisənin məhsulu üçün işlənib hazırlanır?

- perspektiv məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

160 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan faktiki istifadə əmsalı neçə olmuşdur?

- 1,33
- 2,58
- 0,8
- 0,75
- 1,25

161 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə fondlarının həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi

162 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- istehsal edimiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məh-su-lun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qa-lı-ğına nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzun-lu-ğu göstəricisinin tərsi kimi

- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqlığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi

163 Material məsrəfinin tərkibinə nələr daxildir?

- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər

164 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun məyaya dəyərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yeniləşmə əmsalından və məhsulun məyaya dəyərindən
- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan
- istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun məyaya dəyərindən və əməyin təşkilindən

165 İki məhsulgöndərmə arasındakı vaxt intervalında müəssisənin normal işini təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- müəssisədaxili ehtiyat
- sığorta ehtiyatı
- cari ehtiyat
- hazırlıq ehtiyatı
- mövsümü ehtiyat

166 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- istehsal tsiklinin uzunluğu
- işçilərin sayı
- əsas fondların orta illik dəyəri
- mənfəətin həcmi
- işçilərin axını

167 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- istehsal edilmiş məhsulun həcmninə tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.
- topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninə dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığına nisbəti kimi;
- dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqlığının topdansatış qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;

168 Müəssisədə idarəetmə nədir?

- qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemidir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyekti ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir

- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi-dir

169 Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- xətti, funksional, xətti-funksional
- istehsal, mübadilə, istehlak
- planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya
- idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbaşınaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi
- inzibatı, iqtisadi, sosial-psixoloji

170 İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- koordinasiya
- İdarəetmədə əmək bölgüsü
- Təkbəşınaçılıq
- Ədalət prinsipi
- Təşəbbüskarlıq

171 İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- lisenziyalaşdırma
- matris sxemi
- koordinasiya
- Təşəbbüskarlıq
- məqsədlərin müəyyən edilməsi

172 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- düzxətlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- paralellik prinsipi

173 Müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət
- proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə
- planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət
- təşkil, idarəetmə, tənzimləmə
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

174 İdarəetmə sistemi nədir?

- idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur
- idarəetmə məqsədlərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- müəssisədə idarəetmənin təşkilatı quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir

175 Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- əhatə etdiyi dövrə görə
- funksional baxımdan
- istehsalın həcminə görə
- idarəetmə iyerarxiyasına görə

176 İdarəetmənin metodları hansılardır?

- iqtisadi; texnoloji, operativ
- inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- inzibati, psixoloji, təşkilatı
- iqtisadi, təşkilatı, sosial-psixoloji
- maddi-texniki, təşkilatı, iqtisadi

177 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- balans merodu
- "Nail olunmuş səviyyədən" planlaşdırma
- iqtisadi-statistik metodlar
- təcrübi-eksperimental metodu
- normativ metod

178 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsiplərinə aid olunmur?

- prioritetlərin müəyyən olunması prinsipi
- paralellik prinsipi
- komplekslik prinsipi
- stabillik prinsipi
- qənaətlilik prinsipi

179 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- əmək kollektivinin sosial inkişaf planı
- investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- əmək haqqı və kadrlar planı
- sığorta işinin planı
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı

180 Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- plan, proqram, proqnoz

181 İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- məhsulun maya dəyəri
- əmtəlik məhsul
- 1 manatlıq əmtəlik məhsula çəkilən xərc
- əsas istehsal fondlarının tərkibi
- dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri

182 İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- xalis məhsul
- əmtəlik məhsul
- ümumi məhsul
- reallaşdırılmış məhsul
- məhsulun nomenklaturası

183 Plan nədir?

- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur
- uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur

184 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar
- inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- plan, proqram, proqnoz
- satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- strateji, taktiki, operativ planlar

185 Proqnoz nədir?

- idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur
- yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur
- istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsas olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir
- idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur

186 Proqram nədir?

- məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür
- proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir
- dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- elmi cəhətdən formalaşdırılan birliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür
- strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur

187 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkil formaları arasında daha mürəkkəbidir
- İstehsalın ictimai təşkil formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinəlaşması arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- İstehsalın ictimai təşkil formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir
- İstehsalın ictimai təşkil formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir

188 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- istehsal həcmının kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

189 Kombinəlaşmış istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
- texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- xammalın kompleks emalını təmin edir
- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir
- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir

190 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

191 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- istehsal həcmının artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

192 İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- bu, istehsal həcmının artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmələrinin artmasını əks etdirir
- bu, istehsala əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmələrinin artırılmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir

193 İstehsal miqyasının mənfi effekti nədir?

- bu, istehsal həcmının azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmının azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir

- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

194 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir
 belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
 belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
 belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
 belə sahələrdə kiçik və orta ölçü müəssisələr üstünlük təşkil edir

195 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- əlvan metallurgiya
 ağac emalı və mebel istehsalı
 musiqi alətlərinin hazırlanması
 polimer materialların istehsalı
 kombinləşdirilmiş yem istehsalı

196 İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- müəssisələnin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində
 müəssisələnin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında
 müəssisələnin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında
 müəssisələnin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi gös-təricilərinin yaxşılaşmasında
 eyniadlı məhsul istehsalçılarının sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında

197 Metallurgiya və elektro-energetikada istehsalın təmərküzləşməsinə müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi
 əsas aqreqlərin orta gücü
 istehsal alətlərinin kompleksi
 istehsalın texnologiyası və təşkili xarakteri
 istehsal xərclərinin həcmi

198 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
 müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması
 buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədəuyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
 müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
 buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi

199 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləndirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
 müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
 bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir
 müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləndirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir

200 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir
- istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsalda yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilatı və istehsal strukturuunu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilatı, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır
- bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşdirilməsinin iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləviliyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır

201 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperativləşmə səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin materialtutumu
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi

202 Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- 70 faiz
- 60 faiz
- 45 faiz
- 80 faiz
- 65 faiz

203 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehsalçılarına çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,) ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehsalçılarına çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsalçıların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalının ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

204 Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- şaquli kombinləşdirmə
- xammalın kompleks emalına görə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- xammalın ardıcıl emalına görə
- üfqi kombinləşdirmə

205 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə mümkün deyildir?

- emal sənayesi

- ağac emalı sənayesi
- metallurgiya
- yeyinti sənayesi
- hasilat sənayesi

206 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün

207 Kombinləşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır

208 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinləşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- qarışıq əlaqələr
- şaquli kombinləşdirmə
- xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- üfiqi kombinləşdirmə

209 Toxuculuq kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- üfiqi kombinləşmə
- xammalın kompleks emalına görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- tullantılardan istifadəyə görə
- istehsal-texniki

210 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinləşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı
- kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
- kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət
- kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü

211 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- məhsulların satış sürəti artır
- avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur
- idarəetmənin çevikliyi artır

- məhsulun rəqabət qabiliyyəti yükəlidir

212 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
 kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
 xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət
 istehsal ehtiyatları həcmnin ciddi surətdə azalması
 müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi

213 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- hasilat sənayesi
 yeyinti sənayesi
 ağır metallurjiya
 neft-kimya sənayesi
 ağac emalı sənayesi

214 Kombinləşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
 sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
 texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
 əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərlərində xüsusi çəkisi
 əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı

215 Şaquli kombinləşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
 xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
 xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
 ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşağ və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
 müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

216 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsini daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- istehsal dövriyyə fondlarının orta illik dəyəri
 sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
 istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
 istehsal edilən məhsulun həcmi
 texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti

217 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?

- istehsalın universallaşması
 istehsalın təmərküzləşməsi
 istehsalın kooperativləşməsi
 istehsalın ixtisaslaşması

- istehsalın kombinəlaşması

218 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
 sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
 sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
 sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
 sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

219 Aqre-qat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- köməkçi və xidmətedici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
 müəssisədə qurulmuş aqre-qat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
 aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
 qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
 müəssisədə köməkçi və xidmətedici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə

220 İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
 qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
 müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
 aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə
 müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə

221 Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə
 qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
 müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
 aqre-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
 qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə

222 Sənayedə təmərküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?

- müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması
 ixtisaslaşmış istehsalın təmərküzləşməsi
 kombinəlanmış istehsalın təmərküzləşməsi
 univərsal müəssisələrin ölçülərinin artırılması
 avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə təmərküzləşmə

223 Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir:

- makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti və s.
 ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
 texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.
 xammal və nəqliyyat amilləri, demografik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənim-sənimlə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.

- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu və s.

224 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi
- yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaq-qa-bı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinəlaşdırılmış yem istehsalı
- bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alət-lə-ri-nin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və bo-yama, dəftərxana ləvazimatı istehsalı
- ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti ma-te-rialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri
- elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan me-tallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement isteh-salı, ma-şın-ı-qayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi

225 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir:

- İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür
- İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili for-ma-larına keçmək daha asan olur
- İri isteh-sal-da hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur
- İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktör büroları yaratmaq mümkün olur

226 Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstün-lük-lərə malikdir. Ona görə ki:

- bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır
- bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir

227 Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əla-qədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məh-sulun istehsalı iş-i-ni tamamlayır
- baş müəssisə koope-ra-si-ya-ya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, ge-neratorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi mə-mulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- bir müəssisə digərinə müəyyən yarım-fab-ri-katlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

228 ərazi və sahə üzrə təşkili baxımından istehsalın kooperasiyalaşdırılmasının hansı formaları vardır?

- rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili
- sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili
- rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası

229 əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məq-sədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir

- müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir
- sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir
- bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir

230 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi
- sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnologiyaya cəhətdən yekcins məmulatların qrupunun miqdarı və növləri
- müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı

231 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnologiyaya bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur

232 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnologiyaya mərhələlərin sayı
- əşya, hissə, texnologiyaya mərhələnin miqdarı və sayı
- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu

233 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- aqreqatların müştərəklə istifadəsi, hissələrin sayı, texnologiyaya proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnologiyaya mərhələ və sahələrin sayı
- bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti

234 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- avadanlıq formasında
- istehsal-texniki formada
- hissə formasında
- əşya formasında
- texnologiyaya mərhələ üzrə

235 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil olduğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə
- istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə
- hissə üzrə kooperativləşdirmə

236 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- əşya, texniki, mexaniki
- fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə
- hissə, istehsal-texniki, mexaniki

237 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

238 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

239 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- avadanlıq formasında
- istehsal-texniki formada
- hissə formasında
- əşya formasında
- texnoloji mərhələ üzrə

240 Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- istehsal-texniki kombinələşdirmə
- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- üfqi kombinələşdirmə

241 Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinələşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- texniki kombinələşdirmə
- xammalın ardıcıl emalı
- texnoloji mərhələ üzrə

- xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

242 Neftayırma müəssisələri üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- şaquli kombinləşdirmə
- xammalın ardıcıl emalı
- texnoloji mərhələ üzrə
- xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

243 İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yemə yetirilməsi ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

244 İstehsalın təşkilinin qarşıq forması xarakterizə olunur :

- materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
- əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə
- əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yemə yetirilməsi ilə
- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

245 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur?

- paralellik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- mütnasiblik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

246 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır?

- paralellik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- mütnasiblik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

247 Vaxta görə əməliyyatlarının yerinə yetirilməsinin təşkili formaları hansılardır?

- ardıcıl, paralel və qarışıq formaları
- ardıcıl, birqərarlı və qarışıq formaları
- ahəngdar, paralel və qarışıq formaları
- ardıcıl, paralel və fasiləsiz formaları
- ardıcıl, fərdi və qarışıq formaları

248 İstehsal prosesinin təşkilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- məhsul buraxılışının ahəngdarlığını və birqərarlığını təmin etmək üçün iş yerləri arasında qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin təmin olunması
- texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsinin səmərəli üsul və fəndlərinin müəyyən edilməsi
- istehsal prosesinin əməliyyatlara bölüşdürülməsi
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqların düzgün yerləşdirilməsi

249 İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

250 Müəssisədə istehsalın təşkili əhatə edir?

- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin ərazi baxımından düzgün yerləşdirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman və məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrini ilə müəssisənin səmərəli təminatına yönəldilmiş təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman baxımından keyfiyyətlərinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

251 əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- ardıcıl-qarışıq
- paralel
- ardıcıl
- qarışıq
- paralel-qarışıq

252 İntestisiya layihələrinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan diskontlaşdırılmış qiymətləndirməyə əsaslanan üsula aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- daxili rentabellik norması
- xalis cari dəyər
- rentabellik indeksi
- investisiyanın ödənmə müddəti
- xərclərin cari dəyəri

253 İstehsal sahəsində investisiya layihələri hazırlanarkən aşağıdakılardan hansı araşdırılmır?

- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsindən gözlənilən son nəticə
- investisiyanın yönəldildiyi istiqamətlərin xarakterik cəhətləri
- layihənin həyata keçirilməsi üçün lazım olan investisiyanın həcmi
- digər müəssisələrin xarici ölkədə həyata keçirdikləri investisiya qoyuluşları
- investisiya layihəsinin həyata keçirilməsinə çəkilən xərclərin geri qaytarılması şərtləri və potensial investorların əldə edəcəkləri gəlirlər

254 İnvestisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsində aşağıda qeyd olunan mexanizmlərin hansından istifadə edilmir?

- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respublikaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların gömrük rüsumundan qismən və ya tamamilə azad edilməsi
- vergi sistemində potensial investorlar üçün güzəştli vergi dərəcələərindən və şərtlərindən istifadə olunması
- aşağı faizlərlə kredit verilməsini və sürətli amortizasiya ayırma-larını özündə cəmləşdirən çevik maliyyə-kredit və əsas vəsait-lərin amortizasiyası mexanizmlərindən istifadə olunması
- potensial investorlara maliyyə yardımının edilməsi
- investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respublikaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların əlavə dəyər vergisindən qismən və ya tamamilə azad edilməsi

255 Aşağıdakılardan hansı investisiya layihələrinin işlənməsi mərhələlərinə aid deyil?

- layihənin qiymət-ləndirilməsi
- araşdırmalar
- ilkin təhlilin aparılması
- əmək kollektivində sosioloji təhlilin aparılması
- son təhlilin aparılması

256 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "ehtiyat məmulatlar" üzrə tapşırıqlar
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi
- ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titullu siyahılar

257 Aşağıdakılardan hansı titullu siyahısına aid deyil?

- işçilərin əmək məhsuldarlığı
- hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon
- layihə istehsal gücü
- əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi
- tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri

258 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində ümumiqtisadi təhlil:

- investisiyanın maliyyə təhlili kapital və cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunktur-ı-nın, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- yeni tikinti-yə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlan-dırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğilə xüsusi çəkisinin öyrənilməsinə əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsinə əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmə-nin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir

259 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlili:

- cari dəyər-də capital və pul axınlarının tədqiqini əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunktur-ı-nın, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- yeni tikinti-yə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlan-dırılmasına çəkilən xərclərin həcmi və müəyyən edilməsinə əks etdirir

- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsini əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir

260 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində texniki-iqtisadi təhlil:

- cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyinin öyrənilməsini əks etdirir
- layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsini əks etdirir
- bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərini əsaslandırmaqla birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir

261 Dövlətin investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına təsir vasitələrinə nə aid deyil?

- müəssisənin kadr hazırlığı və innovasiya fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkdiyi xərclərin qismən dövlət büdcəsindən ödənilməsi
- sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi
- mənfəətdən vergi üzrə güzəştlərin müəyyən olunması
- investisiya qoyuluşlarının güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi
- minimum əmək haqqının səviyyəsinin yüksəldilməsi

262 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərqi
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini
- illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqlərini

263 İnvestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricinin cari dəyəri arasındakı fərq kimi
- illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi
- illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi
- illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi

264 İnvestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- riskin səviyyəsi
- material xərcləri
- enerji xərcləri
- məhsulun maya dəyəri
- əmək haqqı xərcləri

265 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən stimullaşdırılması vasitələrinə nə aiddir?

- Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlərin verilməsi
- işçilərin minimum əmək haqqının artırılması
- dövlət ünvanlı sosial yardımlarının verilməsi
- dövlət tərəfindən müvafətlərin artırılması

- dövlət Sosial müdafiə Fondundan pensiyaların verilməsi

266 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək
 material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birqərarda, tam və vaxtında təmin etmək
 müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi
 məhsul-göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələndirini qurmaq
 maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək

267 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
 material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi
 müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək
 səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması
 material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumi-ləş-dirijli hesablamaların aparılması və yekun sifarişlərin tərtibi

268 Müəssisələrin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- 7
 3
 5
 4
 8

269 Müəssisədə sexlərin materiallarla mərkəzləşdirilmiş üsulla təchiz edilməsində hansı sxemdən istifadə edilmir?

- zona-dairəvi
 rəqqas
 şüa
 dairəvi
 tranzit

270 Müəssisədə materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- oxşarlığa görə hesablama metodu (analoci metod)
 məmulat üzrə hesablama metodu
 materialtutumluğa görə hesablama metodu
 nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu
 hissə (detal) üzrə hesablama metodu

271 Müəssisənin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda
 avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
 əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
 müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləndirilməsi) zəruriliyi yarandıqda
 avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə

272 Müəssisənin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- məhsulun satış strategiyasının müəyyən olunması
- sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramına) və məsrəf normalarına görə material resurslarına tələbatın müəyyən edilməsi
- təfəssilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristikasının hərtərəfli müəyyən olunması
- potensial məhsul göndərənlərin siyahısının işlənilib hazırlanması
- seçilmiş məhsul göndərənlə (və ya vasitəçi ilə) danışıqların aparılması və kontraktın bağlanması

273 Dairəvi reyslər sxemində sexlərin xammal və materiallarla təminatı necə həyata keçirilir?

- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onlar xammal və materiallarla müxtəlif reyslərlə təchiz edilir
- eyni zonada yerləşən bir neçə istehsalçı sex xammal və materiallarla bir reyslə təchiz edilir
- nəqliyyatın hər bir sexə doğru səfəri yüklə, anbara qayıdanda boş, yaxud tara ilə olur
- anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə saxlayır və onları ayrı-ayrılıqda xammal və materiallarla təchiz edilir
- müxtəlif zonalarda yerləşən istehsalçı sexlər xammal və materiallarla ayrı-ayrı reyslərlə təchiz edilir

274 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- məhsula ehtiyac əlamətlər
- coğrafi əlamətlər
- demoqrafik əlamətlər
- təşkilati əlamətlər
- psixografik əlamətlər

275 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- psixografik əlamətlər
- texnoloji əlamətlər
- texniki əlamətlər
- təşkilati əlamətlər
- iqtisadi əlamətlər

276 Marketing nədir?

- idarəetmənin metodlarından biridir
- müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir
- müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir
- bazarın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir
- bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir

277 Müəssisənin marketing sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- bazarın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində)
- plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması
- potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində
- bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsinə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında
- məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında

278 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- konsaltinq təşkilatı
- agentlər

- dilerlər
- distributerlər
- kommissiyajerlər

279 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına daxil deyil?

- məhsul çeşidinin planlaşdırılması
- istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi
- məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
- yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
- satışdan sonrakı xidmətin təşkili

280 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə marketinq fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- xarici mühitin təhlili
- daxili mühitin təhlili
- istehlakçıların (alıcıların) təhlili
- bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması
- qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması

281 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin marketinq fəaliyyətinə aid deyil?

- işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması
- müəssisələrin istehsal həcmnin (təklifinin) bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırıla bilən imkanlarının araşdırılması
- bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyacların həcmnin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması
- müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstərilməsinə nəzarət edilməsi
- müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstərilməsi

282 Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın material resurslar və texniki vasitələrlə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir

283 Müəssisə miqyasında istehsalın təşkili hansı aspektlərdə həyata keçirilir?

- universal, qarışıq və funksional aspektlərdə
- məkan, qarışıq və funksional aspektlərdə
- məkan, zaman və beynəlxalq aspektlərdə
- universal, zaman və funksional aspektlərdə
- məkan, zaman və funksional aspektlərdə

284 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisənin ahəngdar işləməsində əsas rol oynayır?

- texnoloji maşın və avadanlıqların təmirinin təşkili
- əməyin təşkili
- təchizatın təşkili
- istehsalın təşkili
- alət təsərrüfatının təşkili

285 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aid deyil?

- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- yalnız universal avadanlıqlardan istifadə
- istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi

286 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi
- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi

287 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması

288 Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi
- nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnoloji əməliyyatlarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsi
- təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi
- məhsulun fondtutumunun azaldılması

289 İstehsal prosesləri mürəkkəblilik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
- sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
- mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri
- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri

290 Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkimetmə əmsalı bərabərdir:

- 11 – 20
- 10-15
- 1 – 10
- 16 -20
- 21 – 40

291 Təhkimetmə əmsalı necə hesablanır?

- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan vaxt vahidi ərzində qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- iş yerlərinin vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi

- birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnologiya əməliyyatlarının iş yerlərinin sayına nisbəti kimi

292 əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi zamanı istehsal tsiklinin uzunluğu necə hesablanır?

- dəstədəki detalların sayının bir detalın sexlərərsə daşınmasına faktiki vaxt sərfinə hasili kimi
- dəstədəki detalların sayı ilə bütün əməliyyatlar üzrə bir detalın emalına sərf edilən vaxtın hasili kimi
- dəstədəki detalların emalı zamanı təbii proseslərə sərf olunan vaxtın cəmi kimi
- dəstədəki detalların daşınması üçün sərf olunan vaxtın ölçülməsi kimi
- dəstədəki detalların sayının bir detalın sexdə qalma vaxtına hasili kimi.

293 İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- düzxətli forma
- texnologiya forma
- predmet forması
- analitik forma
- fərdi forma

294 Dəstəli istehsalda ehtiyat məmulatın həcmi:

- məmulatlara günlük minimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatla minimum tələbat arasındakı fərqin istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük maksimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara orta günlük tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- məmulatlara günlük minimum tələbatın sexlərin sayına hasili kimi müəyyən olunur

295 Dövriyyə ehtiyat məmulatı nə vaxt yaradılır?

- zadellərə olan günlük minimum tələbatı ödəmək üçün yaradılır
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına nisbətən fərqləndiyi halda yaradılır
- ayrı-ayrı iş yerlərində, istehsal sahələrində istehsalın həcmimin artırılması üçün yaradılır
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına bərabər olduğu halda yaradılır
- iş yerlərinin əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş boşdayanmalar yarandığı və zay məhsulların buraxıldığı təqdirdə sığortalanmaq üçün yaradılır

296 İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən:

- satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymətləndirərkən istifadə olunur
- bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymətləndirərkən istifadə olunur
- kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir

297 əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi
- məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi
- hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı

298 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaltılması
- müəssisədə inzibati idarə heyyyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması

299 Vaxt norması nədir?

- vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
- məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır
- növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır
- verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir
- əsas iş yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir

300 Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- əsas vaxt
- hazırlıq-tamamlama vaxtı
- köməkçi vaxt
- mənzuniyyət vaxtı
- iş yerinə xidmət vaxtı

301 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- göstərilən xidmətin həcminə görə
- materialtutumuna görə
- təqvim vaxtına görə
- faktiki iş vaxtına görə
- hazırlanmış məmumatın sayına görə

302 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- kadrların seçilməsi
- kadrlara tələbatın planlaşdırılması
- əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması
- əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması

303 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- peşə və ixtisas üzrə işçilərin zəruri sayını hesablamağı
- əməyin nəticələrini qiymətləndirməyi
- istehsal olunan detal, qovşaq və məmumatın plan əmək-tutumunu müəyyən etməyi
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığını əsaslandırmağı
- istehsal olunan məhsulların satış imkanlarını müəyyən etməyi

304 Vaxt norması nədir?

- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
- müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür

- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır

305 əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- dəyər göstəriciləri
- natural göstəricilər
- texnolojilik göstəriciləri
- şərti-natural göstəricilər
- əmək göstəriciləri

306 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- mükafatlı işəməzd
- birbaşa işəməzd
- sadələşdirilmiş işəməzd
- dolaylı işəməzd
- mütərəqqi işəməzd

307 əməyin ödənişinin işəməzd forması olan mükafatlı işəməzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır

308 əməyin ödənişinin işəməzd forması olan akkord işəməzd əmək haqqı sistemində:

- işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır

309 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- zəruri avadanlıqların miqdarını müəyyən etməyi
- əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən etməyi
- yeni texnikanın tətbiqi səmərəliliyini qiymətləndirməyi
- sexin, istehsal sahəsinin, ayrı-ayrı iş yerlərinin istehsal proqramlarını hesablamağı
- avadanlıqların mexaniki gücünü müəyyən etməyi

310 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi

- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi
- istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi

311 Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:

- kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- əmək məhsuldarlığı artsın
- rentabellik yüksəlsin
- əmək haqqı yüksəldilsin
- istehsal xərcləri azaldılsın

312 Anbarların çox sayda istehlakçı sexlərə xidməti zamanı hansı reyslərdən istifadə olunur?

- rəqqas
- zona
- dairəvi
- şüa
- zona-dairəvi

313 Maddi-texniki təminatın hansı forması seçilərkən tranzit və sifariş normaları əsas götürülür?

- Ənənəvi forma
- Kontrakt sistemi
- «Dəqiq vaxtında» sistemi
- Tranzit forma
- Anbar forma

314 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda A qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- 70-80 faizi
- 5 - 10 faizi
- 15-20 faizi
- 25-30 faizi
- 40-55 faizi

315 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

316 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayca neçə faizi aid olunur?

- 15 faizi
- 7 faizi
- 23 faizi
- 45 faizi
- 25 faizi

317 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- 75 faizi
- 80 faizi
- 20 faizi
- 65 faizi

35 faizi

318 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayja neçə faizi aid olunur?

- 80-85 faizi
 25-30 faizi
 40-45 faizi
 60-65 faizi
 70-75 faizi

319 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərini neçə faizi aid olunur?

- 5 faizi
 30 faizi
 45-50 faizi
 55 faizi
 75-80 faizi

320 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanmasıda hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından
 əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən
 fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən
 işçilərin sayı və vaxt fondundan
 dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından

321 Aşağıdakı prinsiplərin hansından marketing şöbəsi yaradılarkən istifadə edilmir?

- funksional prinsip üzrə təşkil
 ahəngdarlıq prinsipi üzrə təşkil
 əmtəə-bazar prinsipi üzrə təşkil
 bazar prinsipi üzrə təşkil
 əmtəə istehsalı prinsipi üzrə təşkil

322 Aşağıdakılardan hansı marketingin funksiyalarına aiddir?

- əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
 avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
 işçilərin sayının planlaşdırılması
 xammala tələbatın müəyyən edilməsi
 əmtəələrin satış bazarlarının müəyyənləşdirilməsi

323 Aşağıdakılardan hansı marketingin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- marketing tədbirlərinin həyata keçirilməsi
 bazar imkanlarının təhlili
 məqsədli bazarın seçilməsi
 materiallara tələbatın hesablanması
 marketing kompleksinin işlənilib hazırlanması

324 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilir?

- resurs axını
 sifarişlər axını

- iş qüvvəsinin axını
- tələb axını
- iqtisadi axın

325 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilmir?

- iş qüvvəsinin axını
- informasiya axını
- maliyyə axını
- fiziki axın
- mülkiyyət hüququnun axını

326 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilir?

- müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatın planlaşdırılması
- maddi-texniki təminat planlarının tərtib etmək
- əlavə xidmətlərin, xarici ticarət əməliyyatlarının, reklam fəaliyyətinin planlaşdırılması
- müəssisədə innovasiya prosesinin planlaşdırılması
- əmək haqqının müəyyənlişdirilməsi

327 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilmir?

- satışın idarəedilməsi üzrə xərclər sənətlərinin tərtibi
- məqsədlərin müəyyən olunması
- mənfəətin bölgüsü
- konyunktura və tələb üzrə proqnozların hazırlanması
- məhsulların reallaşdırılması proqnozlarının işlənməsi

328 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilmir?

- əmtəənin hərəkəti texnologiyası
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- tələbin stimullaşdırılmasının və reklam fəaliyyətinin təşkili
- ticarət kommunikasiyalarının, hüquqi və iddia işlərinin təşkili
- informasiya-dispetçer xidmətinin hesabatlarının hazırlanmasının təşkili

329 Marketing proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- marketing məqsədlərinin müəyyən olunması
- satış bazarının müəyyən edilməsi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi
- bazar segmentinin müəyyən edilməsi
- daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi

330 Marketing şöbəsi yaradılarkən aşağıdakı prinsiplərin hansından istifadə olunur?

- təşkilati prinsip
- sosial prinsip
- coğrafi prinsip
- təklif prinsipi
- stimullaşdırıcı prinsip

331 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- istehsalın ixtisaslaşması
- istehsal prosesinin başlanması

- istehsal prosesindəki fasilələr
- iş yerlərində izafi ehtiyatların olması
- istehsal sahələrinin artıqlığı

332 Müəssisədə fondutumunun azalması istehsalın iqtisadi səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- müəssisədə əsas fondlardan istifadə səviyyəsi aşağı düşür
- müəssisədə istehsal edilən məhsulun maya dəyərini artırır
- məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını azaldır
- investisiya qoyuluşlarına tələbatı artırır
- müəssisədə məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını artırır

333 Müəssisədə satışın (dövriyyənin) rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ümumi məhsulun satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi
- əmtəlik məhsulun satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətində faizlə ifadəsi kimi
- mənfəətin satışın həcmində nisbətində faizlə ifadəsi kimi

334 Müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyini müəyyən edilərkən səmərə kimi hansı göstərici əsas götürülməlidir?

- müəssisənin ümumi mədaxili
- müəssisənin ümumi məhsulu
- müəssisənin reallaşdırılmış məhsulu
- müəssisənin əmtəlik məhsulu
- müəssisənin mənfəəti

335 İntestisiya qoyuluşlarının səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- ödənmə müddəti göstəricisi
- inteqral səmərə (xalis cari dəyər) göstəricisi
- rentabellik norması (daxili rentabellik norması) göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- rentabellik indeksi göstəricisi

336 İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsinə hansı amil təsir göstərmir?

- işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- istehsalın təmərküzləşməsi, kombinəlaşməsi, ixtisaslaşması və kooperativləşməsi
- istehsalın və idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- işçilərin günlük iş vaxtının və növbəlik əmsalının azaldılması

337 Müəssisədə ümumi (istehsal) rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ümumi məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- reallaşdırılmış məhsulun əsas və normalaşdırılan dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- mənfəətin dövriyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi

338 Xərclərin proses üzrə uçotu metodundan istifadə etməklə məhsulun maya dəyərində hesablanması aşağıdakı hansı mərhələdən keçmir?

- şərti məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən edilməsi
- natural ifadədə buraxılışın həcmnin hesablanması
- şərti vahidlərdə buraxılışın həcmnin müəyyən edilməsi
- ümumi məhsulun istehsalına çəkilmiş xərclərin hesablanması
- istehsal tsiklinin tərkibinin müəyyən edilməsi

339 Məhsulun maya dəyəri:

- rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyərini əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmu-su-nu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və döviyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir
- məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amorti-zasiya ayırmalarının məcmu-su-nu əks etdirir

340 əmtəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərindən hansının təsiri altında olmur?

- material resurslarına qiymətin dəyişməsi
- müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik
- məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi
- məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət

341 Maya dəyərini aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müs-təqim xərcdir

- inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- ümumi zavod xərcləri
- ümum sex xərcləri
- texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər

342 Müəssisədə məhsulun maya dəyərini aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- müəssisədə məhsulun həcmnin artırılması
- müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi
- istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması

343 Hansı məqsədlə xərclər şərti-dəyişən və şərti sabit xərclərə bölürlər?

- müəssisədə istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək üçün
- mənfəətin həcmi proqnozlaşdırmaq üçün
- sex, istehsal və tam maya dəyərini müəyyən etmək üçün
- müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddini müəyyən etmək üçün
- müəssisədə istehsal edilən məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək üçün

344 Müəssisədə istehsal həcmnin zərərsizlik həddi necə müəyyən edilir?

- müəssisədə şərti-sabit xərclərin üzərinə dəyişən xərcləri gəlib, bu cəmi məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətindən məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri çıxıb, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu fərqə bölməklə

- müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətinin üzərinə məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri gəlib, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu cəmə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərə bölməklə
- müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə

345 Müəssisədə istehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olaraq məhsula dəyəri hansı formalarda uçota alınır?

- dəyərin çıxılması, dəyərin toplanması, eksperimental formalarda
- analitik, statistik və qarışıq formalarda
- statistik müşahidə, müqayisəli təhlil və qarışıq formalarda
- inzibati, iqtisadi, statistik formalarda
- proses üzrə, sifariş üzrə və qarışıq formalarda

346 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- Makro və mezo iqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Mezo iqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat
- Mikro iqtisadiyyat

347 Yanacaq-energetika kompleksi aşağıdakılardan hansının subyektidir?

- Makro və mikro iqtisadiyyatın
- Makroiqtisadiyyatın
- Mikro iqtisadiyyatın
- Mezo iqtisadiyyatın
- Meqoiqtisadiyyatın

348 Ölkədə ümumi milli məhsulun istehsalı dinamikasındakı dəyişiklikləri tədqiqi ilə iqtisad elminin hansı qolu məşğul olur?

- Mezo və mikro iqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Mikro iqtisadiyyat
- Mezo iqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat

349 İqtisadiyyatın istehsal sahələri, müxtəlif müəssisə və firmaları, əmtəə və maliyyə bazarları, bankları, ev təsərrüfatı kimi iqtisadi strukturları və onların üsürlərinin fəaliyyətini hansı elm tədqiq edir?

- Mezo və meqoiqtisadiyyat
- Makroiqtisadiyyat
- Mikro iqtisadiyyat
- Mezo iqtisadiyyat
- Meqoiqtisadiyyat

350 İqtisad elmi aşağıdakı elm sahələrinin hansına aiddir?

- dəqiq elmlər
- təbiət elmləri
- texniki elmlər
- ictimai elmlər
- siyasi elmlər

351 Müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində hansı elmi metodlardan istifadə edilir?

- analitik-hesablama, təcrübi-eksperimental və statistik metodlardan
- amortizasiyanın hesablanması üçün açıq metodundan
- statistik müşahidə, müqayisəli təhlil metodlarından
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodlardan
- «orta xərclər üstəgəl mənfəət», "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodlarından

352 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində istifadə edilən tədqiqat metodu deyil?

- analiz və sintez
- müqayisəli təhlil, statistik müşahidə və sistemli yanaşma metodları
- iqtisadi-riyazi metodları
- inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodları
- induksiya və deduksiya metodları

353 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun obyektı hansıdır?

- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- müəssisədə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi

354 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların öyrənilməsi
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsi
- müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin araşdırılması
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri və makroiqtisadi tarazlıq məsələlərinin öyrənilməsi

355 Müəssisənin iqtisadi və texniki səviyyəsini müəyyən edən amillərə aiddir.

- investisiya fəaliyyəti, əmək haqqının yüksəldilməsi və sosial müdafiə sisteminin inkişafı
- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın və əməyin təşkili, innovasiya fəaliyyəti
- əmək kollektivinin sosial inkişafı, fiskal siyasət, monetar siyasət
- müəssisələrin səmərəli yerləşdirilməsi və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin artırılması
- müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluğun artırılması və makroiqtisadi tarazlığın təmin edilməsi

356 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Menecment
- Sənayenin iqtisadiyyatı
- Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- Tikintinin iqtisadiyyatı
- Nəqliyyatın iqtisadiyyatı

357 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- Biznesin təşkili
- Marketing
- Maliyyə
- Müəssisənin iqtisadiyyatı
- Əməyin iqtisadiyyatı

358 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun tədrisi prosesində öyrənilmir:

- xarici iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar məsələləri
- marketing və məhsulun satışı məsələləri
- maliyyə məsələləri və müəssisənin ödədiyi vergilər
- innovasiya və investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər
- müəssisədə istehsalın texniki məsələləri

359 Aşağıdakı səviyyələrdən hansında tədqiqat və təhlil işinin bütünlükdə milli iqtisadiyyat səviyyəsində aparılır?

- Ev təsərrüfatının iqtisadiyyatı
- Makroiqtisadiyyat
- Mikroiqtisadiyyat
- Müəssisənin iqtisadiyyatı
- Firmanın iqtisadiyyatı

360 Aşağıdakılardan hansı proseslərin müəssisəyə aidiyyəti yoxdur?

- müəssisədə siyasi münasibətlər formalaşır
- müəssisə iqtisadiyyatının istehsal və təşkilati strukturunu əmələ gətirir
- müəssisədə əsas iqtisadi proseslər baş verir
- müəssisədə istehsalın texnologiyası və keyfiyyəti problemləri kəşifir
- müəssisədə iqtisadi münasibətlər formalaşır

361 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
- kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar
- kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar
- kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri

362 Patent nədir?

- məhsulun keyfiyyətini təsdiq edən sənəddir
- məhsulun qiymətli və ya təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sənəddir
- müəssisənin sahibkarlıq fəaliyyətlə məşğul olmasına isazə verildiyini təsdiq edən sənəddir
- müəssisənin dövlət qeydiyyatına alındığını təsdiq edən qeydiyyat şəhadətnaməsidir
- ixtiraya müəllifliyi təsdiq edən və sahibinə bu ixtira ilə bağlı müstəsna hüquqlar verən sənəddir

363 İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

- təşkilati və maddi-texniki hazırlıq
- yalnız konstruktor hazırlığı
- xammalın istehsalına verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq

- maddi-texniki və texnoloji hazırlıq
- konsruktor və texnoloji hazırlıq

364 İnnovasiya layihəsinin bölmələri arasında yoxdur:

- məhsulun satış planı
- layihənin məqsədlər ağacı və onun reallaşdırılması üçün tədbirlər sistemi
- layihənin kompleks əsaslandırılması
- layihənin həyata keçirilməsinin resurs (kompleks) təminatı
- layihənin reallaşdırılması mexanizmi və motivasiya sistemi

365 Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti son nəticədə nəyə gətirib çıxarır?

- müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına
- məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına
- müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına
- əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına
- müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına

366 Sertifikasiya:

- məmulların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsinə sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

367 əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsi-nə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- analitik, ekperimental, statistik standartlara
- məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- beynəlxalq, regional, dövlətlərəarası, milli standartlara
- müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- material, hazır məhsul, xidmət standartlarına

368 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun estetik göstəriciləri

369 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- milli standartlar
- beynəlxalq standartlar
- regional standartlar
- dövlətlərəarası standartlar
- mühasibat standartları

370 Məhsulun keyfiyyəti:

- tədavül prosesində formalaşır
- satış zamanı formalaşır

- bazarda formalaşır
- istehsal prosesində formalaşır
- məhsula servis prosesində formalaşır

371 Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istesalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur

372 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada artırılması deməkdir
- təklifin azılması deməkdir
- məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
- işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir
- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada azalması deməkdir

373 Məhsulun rəqabətqabiliyyəti:

- onun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- yalnız onun qiyməti ilə müəyyən olunur
- alıcıların müəyyən qrupu üçün mərtəbə kəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsinə təmin edən xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- döviyyə və tədavül fondları istifadə göstərijiləri ilə müəyyən olunur
- reallaşdırılmaya çəkilən xərjlərin həmi ilə müəyyən olunur

374 Standartlaşdırma:

- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsinə sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir

375 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- müəssisənin operativ istehsal fəaliyyətinin planlaşdırılması
- yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
- istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar

376 Aşağıdakılardan hansı innovasiya prosesinin gedişat ardıcılığını əks etdirir?

- tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; mənimsəmə; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; sənaye istehsalı; marketing; satış
- layihələndirmə; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış

- tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- işləmələr; tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış
- fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketing; satış

377 İnnovasiya prosesinin əmtəyə çevrilməsi ilə onun hansı fazaları fərqlənir?

- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yaradılma və yayılma
- elmi-tədqiqat işinin aparılması, yeniliyin diffuziyası
- elmi-tədqiqat işinin aparılması, sınaq işlərinin həyata keçirilməsi
- sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yeniliyin diffuziyası
- yaradılma və yayılma, yeniliyin diffuziyası

378 İnnovasiyalar yeniliklərin səviyyəsinə görə hansı innovasiya növlərinə bölünür?

- sosial, məhsul və proses innovasiyalara
- məhsul və proses innovasiyalara
- yeni və nisbətən yeni innovasiyalara
- məhsul, proses və nisbətən yeni innovasiyalara
- məhsul, proses, yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

379 Proses innovasiyası nədir?

- məhsul istehsalının həcmünün artırılmasını nəzərdə tutur
- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsinə nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

380 Məhsul innovasiyası nədir?

- məhsul istehsalının həcmünün artırılmasını nəzərdə tutur
- yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsinə nəzərdə tutur
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

381 Aşağıdakılardan hansı innovasiyanın əlamətləridir?

- elmi-texniki yenilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- texnoloji səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- iqtisadi səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, texnoloji səmərəlilik

382 Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- rəqabət qabiliyyətini artırmaqdır
- satış bazarlarını genişləndirməkdir
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir
- öz mənfəətini artırmaqdır
- istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir

383 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda

çıxış edə bilməz?

- müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti
- müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti

384 Aşağıdakı fəaliyyətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə aid edilə bilməz?

- istehsalın texnoloji cəhətdən yenidən təchiz edilməsinin və hazırlığının həyata keçirilməsi
- iqtisadi dövriyyədə reallaşdırılacaq yeni yaxud təkmilləşdirilmiş məhsulun və ya texnoloji prosesin yaradılmasına istiqamətlənmiş elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktor və texnoloji işləmələrin yerinə yetirilməsi
- innovasiya infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi
- intellektual mülkiyyət obyektlərinə və məxfi elmi və texnoloji informasiyaya hüquqların əldə edilməsi, ötürülməsi və qorunması
- yeni proseslərin, məhsulların və məmulatların sınağının lisenziyalaşdırılması

385 Aşağıdakılardan hansını innovasiya proseslərinin idarə olunmasının daha vacib məsələsi hesab etmək olar:

- yeniliyin texnoloji potensialının reallaşdırılması üçün onun iqtisadi potensialının yaradılması
- yeniliyin texnoloji potensialının onun iqtisadi potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- yeniliyin iqtisadi potensialının onun texnoloji potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının yaradılması
- yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının optimal uzlaşdırılmasının təmin edilməsi

386 Texnoloji parametrlərindən asılı olaraq innovasiyalar aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

- təşkilati və proses innovasiyalar
- idarəetmə və texnoloji innovasiyalar
- iqtisadi və təşkilati innovasiyalar
- məhsul və proses innovasiyaları
- məhsul və əməliyyat innovasiyaları

387 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketinq fəaliyyətini birləşdirir
- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnoloji-yarlarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
- İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür
- İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin ilkin mərhələsidir
- İnnovasiya - fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və stılmasıdır

388 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- yeni tikintiyə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi

389 İntestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
- ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili
- sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
- ümumiqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil

390 İntestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması nədir?

- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin fondveriminin yüksəldilməsinə təsirinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin sosial-psixoloji, siyasi-iqtisadi və ekoloji imkanlarının tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin texniki, iqtisadi, ekoloji və maliyyə imkanlarının tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin istehsal güclərinin artımına təsirinin tədqiqidir
- müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində investisiyanın həyata keçirilməsinin mənəvi aspektlərinin tədqiqidir

391 İntestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- məhsulun əmək tutumu
- xalis cari dəyər
- kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti
- maya dəyəri
- məhsulun kapital tutumu

392 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir
- xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir

393 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- daxili rentabellik norması, əmək məhsudarı, materialtutumu
- məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması
- xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti
- istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi
- investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı

394 Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqında qərar verilə bilər?

- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabərdir
- fondverimi sıfıra bərabərdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

395 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- fondverimi sıfıra bərabərdir

- xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir
- xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir

396 İnvestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, an-jaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və is-teh-salat təjribəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar
- işçi qüvvəsi, müvənlər və bank lisenziyası
- daşınan və daşınmaz əmlak
- müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər

397 Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- istehsal güclərinin genişləndirilməsinə
- işçilərin əmək haqqının artırılmasına
- texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə

398 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələş-dirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər
- borc maliyyə vəsaitləri
- işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar
- büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları
- səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər

399 Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- müəssisənin texniki cəhətdən ye-nidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- yeni müəssisələr tikil-mə-sinə investisiya qoyuluşu
- qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu
- fəaliyyət göstərən müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu
- müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu

400 İstehsal gücünü texniki (mexaniki) gücdən fərqləndirən cəhət nədir?

- istehsal gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmamasıdır
- istehsal gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
- mexaniki gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmasıdır

401 Aşağıdakılardan hansı avadanlığa məxsus vaxt fondlarına aid deyil?

- cari vaxt fondu
- təqvim vaxt fondu
- rejim vaxt fondu
- plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu
- faktiki işlənmiş vaxt fondu

402 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisələrdə maşın və avadanlıqların texnoloji strukturunun optimallığına təsir göstərir?

- təqvim vaxt fondu
- istehsal texnologiyası
- işçilərin sayı
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- maşın və avadanlıqların ilkin dəyəri

403 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- təqvim vaxt fondu
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- işçilərin sayı
- işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- istehsal əsas fondlarının təzlənməsi və sıradan çıxmasının nisbəti

404 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- investisiya qoyuluşlarının texnoloji quruluşu
- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- işçilərin sayı
- istehsalın ölçüsü
- müəssisənin ölçüsü

405 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- kadrların strukturu
- işçilərin sayı
- avadanlıqların yaş strukturu
- müəssisənin ölçüsü

406 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- ümumzavod xərcləri
- avadanlıqların məhsuldarlığı
- amortizasiya norması
- dövretmə əmsalı
- məhsulun əməktutumu

407 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- əsas fondların rentabelliği
- istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- fondverimi
- növbəlilik əmsalı
- avadanlıqlardan istifadə əmsalı

408 Müəssisə 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu müəssisənin hansı fonduna aiddir?

- əsas fondlara
- ehtiyat fonduna
- dövriyyə fondlarına
- nizamnamə fonduna

- amortizasiya fonduna

409 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin dəyər gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəy-yən etmək
 avadanlıq balansı tərtib etmək
 istehsal gücünü müəy-yən-ləş-dir-mək
 istehsal gücün-dən istifadəni yüksəltməyə dair tapşır-ıq-ları müəy-yən etmək
 əsas fondların tex-ni-ki tərkibini və istehsal gücünü müəy-yən etmək

410 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin natural gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- avadanlıq balansı tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
 istehsal gücün-dən istifadəni yüksəltməyə dair tapşır-ıq-ları və fondtutumunu müəy-yən etmək
 kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəy-yən etmək
 əsas fondların tex-ni-ki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəy-yən etmək
 əsas fondların tex-ni-ki tərkibini və istehsal gücünü müəy-yən etmək

411 Müəssisənin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
 elmi-texniki tərəqqi
 istehsal edilən məhsulun mürək-kəblik dərəcəsi
 kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
 istehsalın təmər-küzləşmə səviyyəsi

412 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi
 il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
 il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
 il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərinə nisbəti kimi
 əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcminə nisbəti kimi

413 əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- fondverimi və növbəlilik əmsalı
 əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
 iqtisadi və sosial
 fondverimi və köhnəlmə müddəti
 fondtutumu və təzələnmə əmsalı

414 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 15 faizədək
 25 faizədək
 20 faizədək
 7 faizədək
 10 faizədək

415 əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi ünsürləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- 15 faizədək
- 25 faizədək
- 20 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək

416 İnsan orqanizminə təsir edən əsas fondların köhnəlmə növü hansıdır?

- mənəvi
- fiziki
- sosial
- iqtisadi
- ictimai

417 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir

- 15 faizədək
- 25 faizədək
- 20 faizədək
- 7 faizədək
- 10 faizədək

418 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 15 %
- 30%
- 26,3%
- 16,1 %
- 14,1 %

419 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 31,88 %
- 37,68 %
- 6,1 %
- 73,8 %
- 40 %

420 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 6,37 %
- 22 %
- 10,2%
- 2,9 %
- 19,02 %

421 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- 30,65 %
- 16,35 %
- 9,7 %
- 35 %
- 20,8 %

422 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 12,2 %
- 16,3 %
- 9,7 %
- 35 %
- 18,2 %

423 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 440 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 48,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 11 %
- 5,6 %
- 5,2 %
- 10,5 %
- 11,5 %

424 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 680 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 15 %
- 21,25 %
- 11,5 %
- 11,7 %
- 25 %

425 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir
- müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir
- müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır
- əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır
- istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır

426 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- 15 %
- 37,5 %
- 23,07 %
- 100 %
- 60 %

427 əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərində ilin axırına olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərində ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərində ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərində ilin sonuna olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi

428 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- 25 %
- 16,7 %
- 10 %
- 50 %
- 40 %

429 əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərində ilin axırına olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi
- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərində ilin sonuna olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi
- baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərində ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərində nisbəti kimi

430 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi
- əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğində nisbəti kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi
- amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərində nisbəti kimi

431 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərində nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərində nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərində nisbəti kimi
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərində mövcud əsas fondların ilkin dəyərində nisbəti kimi

432 İstehsal müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- 5
- 25
- 20
- 15
- 10

433 Maddi resursların təfəssilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- qrup və iriləşdirilmiş normalar
- müfəssəl və qrup normaları
- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
- iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- perspektiv və müfəssəl normalar

434 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı adda bir material növündən maksimum yol verilə bilən məsrəf həddini nəzərdə tutur?

- perspektiv məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

435 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı materialdan konkret texniki parametrləri göstərməklə hesablanır?

- perspektiv məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

436 Müəssisənin dövriyyə fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
- istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

437 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
- pul vəsaitləri, azqıymətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları
- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri

438 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- istehsal ehtiyatları və qurğuları
- dövriyyə fondları və əsas fondlar
- gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular
- dövriyyə fondları və tədavül fondları

439 Müəssisədə materiallardan ehtiyat növləri hansılardır?

- cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- cari, istehsal, satış, sığorta
- istehsal, satış, xidmət, cari

- cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq

440 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texniki-təşkilati itkilər
- texnoloji tullantılar
- texnoloji itkilər
- xalis məsrəf
- təchizat itkiləri

441 Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- pul vəsaitləri
- istehsal ehtiyatları
- bitməmiş ehtiyatlar
- gələcək dövrün xərcləri
- hazır məhsul

442 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin tədavül fondlarına aid deyil?

- debitor borcları
- anbardakı hazır məhsul
- az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- pul vəsaitləri

443 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
- xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- köməkçi materiallar
- tara və tara materialları

444 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- hazırkı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
- hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;

445 Tədavül fondlarına daxildir:

- istehsal ehtiyatları.
- bitməmiş istehsal;
- hazır məhsul
- maşın və avadanlıqlar;
- gələcək dövrün xərcləri;

446 Müəssisədə bitməmiş istehsal-a aşağıdakılardan hansı aiddir?

- istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- hazır məhsulun dəyəri
- istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunə-si-nin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;

447 Hazır məhsul:

- əsas fondlara aiddir
- normalaşdırılan dövriyyə fondlara aiddir
- istehsal ehtiyatlarına aiddir
- normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir
- normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir

448 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasilini kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasilini kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
- məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi

449 Hazır məhsula dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal maya dəyəri ifadəsində əmtəlik məhsulun bir günlük buraxılışı və hazır məhsulun günlük ehtiyat normasının hasilini kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəlik məhsulun bir günlük buraxılışının hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasına nisbəti kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının cəmi kimi
- istehsal maya dəyəri ilə əmtəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının fərqi kimi
- hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının istehsal maya dəyəri ilə əmtəlik məhsulun bir günlük buraxılışına nisbəti kimi

450 Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən bir günlük xərclərin cəminin xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən bir günlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən bir günlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasilini kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən bir günlük xərclərə nisbəti kimi
- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi

451 Xərclərin qeyri-bərabər artımı üçün istehsal tsiklinin müddəti üzrə xərclərin çoxalma əmsalı necə hesablanır?

- məmulatların istehsal maya dəyərinin bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinə nisbəti kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin cəmi kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin fərqi kimi
- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin hasilini kimi

- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinin məmulatların istehsal maya dəyərinə nisbəti kimi

452 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan qənaət neçə faiz olmuşdur?

- 5,6 %
 6,6 %
 2,6 %
 3,6 %
 4,6 %

453 Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- möhtəkirlilik
 sövdələşmə
 cərimələr
 xəbərdarlıq
 əmək haqqının ödənilməsi

454 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- perspektiv və müfəssəl normalar
 fərdi və kütləvi normalar
 fərdi və qrup norma-ları
 müfəs-səl və fərdi normalar
 kütləvi və iriləşdirilmiş normalar

455 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- 0,6.
 0,1;
 0,2;
 0,3;
 0,4;

456 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

12.
 2,4;
 4;
 4,8;
 6;

457 Böyük miqdarda və müntəzəm istifadə olunan köməkçi materiallara avans edilmiş dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- bitməmiş istehsal üzrə hesablandığı kimi hesablanır.
 analitik me-todla, keçmiş illərin məlumatları əsasında hesablanır;
 cari, sığorta və hazırlıq ehtiyatı kimi hesablanır;
 xammal və əsas materiallar üzrə hesablanılan qaydada hesablanır;

- gələcək dövrün xərclər üzrə hesablandığı kimi hesablanır;

458 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
 istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi;
 debitor borclərinin həcmi və tərkibi;
 istehsal tsiklinin uzunluğu;
 məhsulun maya dəyəri;

459 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması
 müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması
 müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması
 müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
 müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması

460 Müəssisədə istehsal xərcləri smetası:

- istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir
 kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir
 sex maya dəyərini hesablamaq üçün tərtib edilir
 istehsaldankənar xərcləri əhatə edir
 müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir

461 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını
 ümum sex xərcləri
 ümumzavod xərcləri
 müəssisənin idarə edilməsi xərcləri
 istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı

462 Müəssisənin idarə edilməsi xərcləri hansı növ xərc maddəsinə daxildir?

- istehsaldankənar xərclərə
 texnoloji maya dəyərinə
 sex maya dəyərinə
 ümumzavod xərclərinə
 ümum sex xərclərinə

463 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi istehsal maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər
 əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər
 istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
 texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları
 ümum sex xərcləri

464 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir
 məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir
 müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir
 müəssisədə anbarların hazır məhsul tutma qabiliyyətidir

- məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir

465 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının xüsusi çəkisidir
 məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir
 əsas fondların orta illik dəyərini məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir
 istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir
 əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir

466 Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərini azalmasını göstərir
 məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir
 məhsulun əməktutumunu göstərir
 müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir
 məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisidir

467 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə maya dəyərini idarəedilməsi prosesinə aid olunmur?

- məhsulun maya dəyərini təhlili
 maya dəyərini proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması
 məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
 maya dəyərini aşağı salınması yollarının müəyyən olunması
 məhsulun maya dəyərini kalkulyasiyası

468 Məhsulun tam maya dəyərini müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlərin həlli üçün zəruri deyil:

- işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək
 marketing tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərcə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu
 məhsulun maya dəyərində ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək
 qiymətin əmələgəlməsi
 müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq

469 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi sex maya dəyərini tərkibinə aid deyil?

- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
 xammal, material, yarımfabrikat və dəstləşdirici məmulatlara sərf edilən xərclər
 istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
 texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmalar
 ümum sex xərcləri

470 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
 material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
 xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri
 qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri
 icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri

471 Müəssisədə məhsulun maya dəyərini təhlili və planlaşdırılması zamanı əsasən aşağıdakı göstəricilərdən istifadə edilmir?

- əmtəlik məhsula görə hesablanan əmək məhsuldarlığı göstəricisindən
- istehsal xərcləri smetası
- bütün nomenklatura üzrə məhsul vahidinin maya dəyərini kalkuliyası
- əmtəlik məhsulun maya dəyəri
- əmtəlik məhsulun maya dəyərini və əmtəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin aşağı salınması üzrə tapşırıqlar

472 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aiddir?

- avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- müəssisənin təşkilati-hüquqi formasının müəyyən edilməsi
- planlaşdırılmış mənfəətin bölgüsünün müəyyən olunması
- işçilərin sayının müəyyən edilməsi
- optimal istehsal planının qəbulu

473 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- planlaşdırılan səviyyədə mənfəəti və tələbi təmin etməyə imkan verən bir məhsulun qiymətinin müəyyən edilməsi
- zərərsizlik həddinin tapılması
- planlaşdırılmış mənfəəti əldə etmək üçün məhsulun satış həcmi müəyyən olunması
- işçilərin sayının müəyyən edilməsi
- ən səmərəli istehsal texnologiyasının seçilməsi

474 Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürlər:

- ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə
- kiçik və orta müəssisələrə
- istehsal və kommersiya müəssisələrinə
- əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
- istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə

475 Müəssisə ləğv edilərkən dördüncü növbədə onun hansı kreditörünün tələbləri ödənilir?

- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitalaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörün tələbləri ödənilir
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

476 Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditörünün tələbləri ödənilir?

- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitalaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörün tələbləri ödənilir
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

477 Müəssisə ləğv edilərkən ikinci növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

- müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır

478 İstehsalın strukturunun hansı tipində sexlər müəyyən məmullatların və ya onların hissələrinin hazırlanması üzrə ixtisaslaşırlar?

- predmet tip
- təşkilati tip
- qarışıq tip
- texniki tip
- texnoloji tip

479 İstehsalın strukturunun hansı tipində sex həmçins texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üzrə ixtisaslaşır?

- predmet tip
- təşkilati tip
- qarışıq tip
- texniki tip
- texnoloji tip

480 Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hansı tipləri mövcuddur?

- mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər
- texnoloji, əşya və təşkilati tiplər
- texnoloji, predmet və qarışıq tiplər
- texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər
- texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər

481 İstehsalın təşkili tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- kiçik, orta və iri müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

482 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?

- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- kiçik, orta və iri müəssisələr
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri
- məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti
- özəl müəssisə və müştərək müəssisə

483 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə öz əmlakları ilə tam məsuliyyət daşıyırlar?

- komandit ortaqlıq
- qapalı tipli səhmdar cəmiyyət
- açıq tipli səhmdar cəmiyyət
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- tam ortaqlıq

484 Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə səhmdarların maksimum sayı nə qədər olmalıdır?

- 100 nəfər
- 55 nəfər
- 40 nəfər
- 50 nəfər
- 49 nəfər

485 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə yalnız müəssisənin nizamnamə fonduna qoyduqları pay həcmində məsuliyyət daşıyırlar?

- komandit ortaqlıq
- təsərrüfat ortaqlıqları
- əlavə məsuliyyətli müəssisə
- məhdud məsuliyyətli müəssisə
- tam ortaqlıq

486 Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- hədd yoxdur
- 25 faizindən çox ola bilməz
- 100 faizini təşkil etməlidir
- 50 faizindən çox ola bilməz
- 75 faizindən az ola bilməz

487 İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- hədd yoxdur
- 25 faizindən çox ola bilməz
- 100 faizini təşkil etməlidir
- 50 faizindən çox olmalıdır
- 75 faizindən az ola bilməz

488 Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

- mənfəətin həcmi
- sahə mənsubiyyəti
- satışın həcmi
- aktivlərin dəyəri
- işçilərin sayı və illik dövriyyəsinin həcmi

489 İstehsal müəssisəsində model sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

490 İstehsal müəssisəsində nəqliyyat və enerji sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə
- xidmətedici sexə
- əsas sexə

491 İstehsal müəssisəsində kompressor stansiyaları aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

492 İstehsal müəssisəsində eksperimental sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

493 İstehsal müəssisəsində su təchizatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

494 İstehsal müəssisəsində anbar təsərrüfatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

495 İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə
- köməkçi sexə

496 İstehsal müəssisəsində işlənmiş yağların regenerasiyası ilə məşğul olan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
- əsas sexə
- yardımçı sexə
- sosial-məişət bölməsinə

köməkçi sexə

497 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?

- fərdi müəssisələr
 səhmdar cəmiyyətlər
 şərikli müəssisələr
 məhdud məsuliyyətli müəssisələr
 şərikli və payçı müəssisələr

498 İstehsal müəssisəsində təmir sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
 əsas sexə
 yardımçı sexə
 sosial-məişət bölməsinə
 köməkçi sexə

499 İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
 əsas sexə
 yardımçı sexə
 sosial-məişət bölməsinə
 köməkçi sexə

500 Toxuculuq fabriklərində naxışvurma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
 əsas sexə
 yardımçı sexə
 sosial-məişət bölməsinə
 köməkçi sexə

501 Toxuculuq fabriklərində toxucu sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
 əsas sexə
 yardımçı sexə
 sosial-məişət bölməsinə
 köməkçi sexə

502 Toxuculuq fabriklərində əyirici sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
 əsas sexə
 yardımçı sexə
 sosial-məişət bölməsinə
 köməkçi sexə

503 Metallurgiya kombinatlarında koks sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- xidmətedici sexə
 əsas sexə
 yardımçı sexə
 sosial-məişət bölməsinə

köməkçi sexə

504 Metallurgiya kombinatlarında yayma (prokat) sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

xidmətedici sexə

əsas sexə

yardımçı sexə

sosial-məişət bölməsinə

köməkçi sexə

505 Metallurgiya kombinatlarında marten sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

xidmətedici sexə

əsas sexə

yardımçı sexə

sosial-məişət bölməsinə

köməkçi sexə

506 Metallurgiya kombinatlarında domna sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

xidmətedici sexə

əsas sexə

yardımçı sexə

sosial-məişət bölməsinə

köməkçi sexə

507 Maşınqayırma zavodlarında yığma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

xidmətedici sexə

əsas sexə

yardımçı sexə

sosial-məişət bölməsinə

köməkçi sexə

508 Maşınqayırma zavodlarında hazırlıq sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

xidmətedici sexə

əsas sexə

yardımçı sexə

sosial-məişət bölməsinə

köməkçi sexə

509 Müəssisənin əsas sexlərin istehsal tullantılarından təkrar istifadə edilməsi (təkrar istehsalı) məqsədilə hansı sex yaradılır?

xidmətedici sex

əsas sex

yardımçı sex

sosial-məişət bölməsi

köməkçi sex

510 Müəssisənin xidmətedici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar

müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər

əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar

- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

511 Müəssisənin köməkçi sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

512 Müəssisənin əsas sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

513 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçilər və maddi resurslar lazım olan vaxtda öz yerlərində olmalıdırlar?

- Ədalət prinsipi
- İntizam prinsipi
- Qayda prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Mərkəzləşdirmə prinsipi

514 İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafeələrinin vəhdətinin nəticəsidir?

- Heyət üçün iş yerinin stabilliyi prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi
- Şəxsi mənafeələrin ümumi mənafeyə tabe olması prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

515 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərməlidir?

- Ədalət prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- Təşəbbüskarlıq prinsipi
- Heyətin mükafatlandırılması prinsipi

516 İdarəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- məqsədli-proqram
- xətti
- funksional
- xətti-funksional
- matris sxemi

517 Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- məlumatlar və onların işlənmə üsulları

- idarəetmə prinsipləri və funksiyaları
- istehsal fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması
- idarəetmənin funksional quruluşu
- iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyətlər

518 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- İntizam prinsipi
- Təkbaşınaçılıq prinsipi

519 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- ahəngdarlıq prinsipi
- intizam prinsipi
- istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- ədalət prinsipi
- qayda prinsipi

520 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- əmək haqqı
- gəlir və mənfəət
- vergi
- qiymət
- təlimat

521 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- əxlaq normaları
- göstərişlər
- qərar
- normativlər
- qayda

522 Menecment nədir?

- menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənilir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir
- menecment texnikasının idarə edilməsi prosesini əhatə edir

523 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması planında nəzərə alınmır?

- dövrüvə vəsaitlərdən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- kadrlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar
- investisiya qoşulularından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar

524 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar
- müəssisənin pul mədaxili
- büdcə ilə hesablaşmalar
- müəssisənin pul məxarici
- fondveriminin planlaşdırılması

525 Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- iqtisadi təhlil metodu
- funksional metod
- inzibati metod
- sosial-psixoloji metod
- normativ metod

526 İstehsal proqramında:

- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsul-ların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

527 Maliyyə planında:

- müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fonduunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsul-ların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

528 Müəssisədə normaların işlənib hazırlanmasında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- məmulat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları
- analitik-hesablama, funksional və qənaətli
- qənaətli, kompleks və funksional
- iqtisadi, texnologiya və operativ
- analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik

529 Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- rentabellik indeksindən
- giriş istehsal gücündən
- orta illik istehsal gücündən
- çıxış istehsal gücündən
- rentabellik normasından

530 Ümumi məhsulun həcmi necə hesablanır?

- əmtəəlik məhsulla ilin axırına və əvvəlinə olan bitməmiş istehsal qalığının fərqi, yarımfabrikatların və öz istehsalı olan alətlərin cəmi kimi
- əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı kimi
- reallaşdırılmış məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı
- əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı kimi

531 İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?

- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın əməltutumluluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın materialtutumluluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondverminin son həddini göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondtutumluluğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın obyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddini göstərir

532 Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?

- texniki təklifin hazırlanması
- layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması
- texniki layihənin hazırlanması
- marşrut texnologiyasının hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması

533 Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

- texniki təklifin hazırlanması
- marşrut texnologiyasının hazırlanması
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması
- texniki layihənin hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması

534 Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

- eskiz layihəsinin hazırlanması
- avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi
- texniki layihənin hazırlanması
- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- texniki şərtlərin hazırlanması

535 Marşrut texnologiyası:

- müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir
- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onları yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir
- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir
- müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsinə müəyyən edir

536 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi
- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması
- işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi

- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması
- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması

537 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- keyfiyyət nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi
- zay məhsulla əlaqədar olan xərclər

538 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi insan-maşın-mühit sistemini xarakterizə edir?

- ekoloji göstəricilər
- texnolojilik göstəriciləri
- erqonomik göstəricilər
- məmulatın estetik göstəriciləri
- patent-hüquq göstəriciləri

539 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səliqliyi, görünüş və göz oxşamağı kimi xassələri özündə birləşdirir?

- məhsulun təyinatı göstəriciləri
- etibarlılıq göstəriciləri
- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məmulatın estetik göstəriciləri

540 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- ekoloji göstəricilər
- məmulatın estetik göstəriciləri
- məmulatın nəql olunma qabiliyyəti
- erqonomik göstəricilər
- etibarlılıq göstəriciləri

541 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti hansı parametrlər üzrə qiymətləndirilir?

- keyfiyyət və iqtisadi parametrlər üzrə
- sosial və iqtisadi parametrlər üzrə
- maddi-texniki və təşkilati parametrlər üzrə
- fərdi və ümumi parametrlər üzrə
- makroiqtisadi və mikroiqtisadi parametrlər üzrə

542 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti qiymətləndirilərkən hansı xərclər nəzərə alınır?

- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən birdəfəlik xərclərlə məhsulun istismarına çəkilən orta məjmu xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə, daşınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə və daşınmasına çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun alınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən xərclər

543 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- məmullatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmullatın oricinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- məmullatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmullatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
- məmullatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsələrini özündə birləşdirir

544 əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir
- yeni tikintiyyə, mövjud güjlərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki jəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərjlərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir
- iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir

545 əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri
- təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- tikinti-quraşdırma, avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kadr hazırlama, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri
- sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri

546 əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi
- bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi

547 Birbaşa investisiya:

- imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir
- istiqrazların alınmasına yönəldilir
- veksellərin alınmasına yönəldilir

548 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- yeni yaradılmış və ya moderniləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi

549 İstehsal investisiyası (istehsala investisiya) nəzərdə tutur:

- əsas fondların cari təmiri xərclərini
- məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərclərini
- xammal və materialların alınması xərclərini
- işləyənlərin əmək haqqını
- avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini

550 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır
- işlərin icraçıları (podratçılar)
- investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər
- məqsədli pul yatırımları

551 Real investisiya nədir?

- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- qiymətli kağızların alınmasına və dövriyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzunmüddətli investisiya qoyuluşudur
- birbaşa və portfel investisiyaların cəminə bərabərdir

552 Maliyyə investisiyası nədir?

- investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşudur

553 Portfel investisiyası:

- ancaq veksəl şəklində olur
- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
- müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir
- ancaq kredit şəklində olur
- ancaq səhm şəklində olur

554 Investisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür
- xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür
- diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür
- inteqral səmərəni sıfır bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür

555 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin investisiya fəaliyyətinə aid deyil?

- strateji planlaşdırmanın həyata keçirilməsi
- investisiya strategiyasının müəyyən olunması
- strateji idarəetmənin həyata keçirilməsi
- investisiya layihələndirilməsi
- layihənin və investisiyanın faktiki səmərəliliyinin təhlili

556 İnvəstor dedikdə:

- özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolayı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış sub-yektlər(hüquqi və fiziki şəxslər) başa düşülür
- müəssisənin işçiləri başa düşülür
- müəssisənin debitorları başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür
- güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür

557 Kapital qoyuluşu:

- səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- banka qoyulan depozitdir

558 Aşağıdakılardan hansı Dəqiq vaxtında sisteminin üstünlüklərinə aid deyil?

- müəssisədə istehsal tsiklinin qısaldılması
- təchizat prosesinə statistik nəzarətin mümkünlüyü
- maddi-texniki təminat planına ehtiyacın olmaması
- maddi-texniki təchizatın müntəzəm surətdə təkmilləşdirilməsi
- göndərilən xammal və materialların və istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin kompleks idarə edilməsi imkanlarının olması

559 Müəssisədə istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı)
- iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması
- plan ili üçün görüləcək işin həcmi
- avadanlıqdan istifadə əmsalı
- avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi)

560 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur

561 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur
- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmnin materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsa hazırlanmasına sərf edilən istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövrüyə vəsaitlərinin orta qalığına vurulur
- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi

562 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

563 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

564 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur

565 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur

566 Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- iki məhsul-göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə

- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxt-taşırılığında kənarlaşma-lar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə
- gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar
- xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar

567 Tranzit norması nədir?

- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin minimum miqdarıdır
- istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin maksimum miqdarıdır
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir

568 Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- məhsulların istehsalı
- məhsulun tamamlanması
- məhsulun saxlanması
- istehlakçılarla əlaqələr
- məhsulların nəqli

569 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- müəssisədə istehsalın material resurs-lar və texniki vasitə-lər-lə təmin edilməsinin təşkili
- məhsulun reallaşdırılmasının forma və me-tod-larının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi
- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili

570 Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- son istehlakçılarla mütəmadi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- əlaqələrin sayının azalması
- əmtənin hərəkəti ilə bağlı risklərin azalması
- əmtə ehtiyatlarının yaradılması ilə əlaqədar istehsaldankənar xərclərin azalması
- məhsulun son istehlakçıya bilavasitə çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması

571 İstehsalçı firma özünəməxsus aşağıdakı struktur bölmələrindən istifadə edərək satışı həyata keçirə bilməz?

- pərakəndəsatış şəbəkəsi (köşklər, mağazalar, salonlar və s.)
- yerli bazarı, rəqibləri tanıyan, istehlakçıların tələblərinə uyğun satış şərtləri və xidmətləri təklif edə bilən ixtisaslı mütəxəssis-lərə malik regional satış filialları
- əmtə ehtiyatları yaratmadan sövdələşmələrin bağlanması, bazarın öyrənilməsi, sifarişlərin yerinə yetirilməsi üzrə funksiyaları icra edən satış kontorları
- xammal və material ehtiyatlarının yaradılması üçün tədarük funksiyaları icra edən təchizat kontorları
- funksional vəzifələrinə, həm də əmtənin müştəriyə nümayişini həyata keçirməli olan, sövdələşmələr bağlamaq və ya bu hüquqa malik olmayan xüsusi agentliklər

572 Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- analitik və sintetik satış sistemləri
- intensiv və selektiv satış sistemləri

- əsas və köməkçi satış sistemləri
- birbaşa və dolaylı satış sistemləri
- daxili və xarici satış sistemləri

573 Firma nöqteyi-nəzərindən satışla əlaqədar funksiyaların vasitəçilərə verilməsi məqsədəuyğun amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- son istehlakçılarla mü-tə-madi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- əlaqələrin sayının azalması
- xidmətin yaxşılaşdırılması
- miqyasa görə qənaət
- funksional uyğunsuzluğun azalması

574 Müəssisədə satış sistemləri vasitəçilərin sayına görə necə qruplaşdırılır?

- analitik, sintetik və eksperimental satış sistemləri
- intensiv, selektiv və xüsusi satış sistemləri
- əsas, köməkçi və xidmətedici satış sistemləri
- birbaşa, dolaylı və qarışıq satış sistemləri
- daxili, xarici və qarışıq satış sistemləri

575 əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- xammal
- torpaq
- kapital
- əmək (iş qüvvəsi)
- sahibkarlıq qabiliyyəti

576 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- xammal və material resurslarının
- informasiya resurslarının
- əsas və tədavül fondlarının
- əmək resurslarının
- maliyyə resurslarının

577 əməyin səmərəlilik dərəcəsini hesablamaq üçün aşağıda verilənlərdən hansından istifadə edilir?

- investisiya qoyuluşunun rentabelliği
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilən məhsulun həcmi
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən elektrik enerjisi
- vaxt vahidi ərzində sərf edilən materialların həcmi
- məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xərclər

578 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- işçilərin sayının artması
- vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətcə çoxaldılması
- məhsul vahidi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması
- material məsrəflərinə qənaət eilməsi

579 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?

- məhsulun satış həcmının azalması
- hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
- avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması
- məhsulun əmək-tutumunun azaldılması
- anbarında material ehtiyatlarının artması

580 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- müəssisənin ehtiyat fondlarının
- istehsal əsas fondlarının
- istehsal dövriyyə fondlarının
- müəssisənin tədavül fondlarının
- müəssisənin pul fondlarının

581 Müəssisədə istehsal amillərindən istifadəni xarakterizə edən iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:

- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- satışın rentabelliği göstəricisi
- əmək məhsuldarlığı göstəricisi
- fondverimi göstəricisi
- dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı

582 Hər hansı təşkilati-texniki tədbirin həyata keçirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi necə müəyyən olunur?

- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun isteh-sa-lına sərf edilmiş yalnız canlı əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun isteh-sa-lına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun isteh-sa-lına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə hasili kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərə ilə onun isteh-sa-lına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyəti ilə cəmlənməsi kimi
- müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərədən onun isteh-sa-lına sərf edilmiş bütün xərclərin kəmiyyətinin çıxılması kimi

583 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (me-yar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymət-lən-dir-mək üçün onun me-yarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cə-hətdən dəqiq əsaslandırıl-ma-lıdır
- Hər han-sı bir sosial-iq-ti-sa-di prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiq-liklə əks et-dirən meyar və göstəricilər ol-ma-dan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- Səmərəlilik göstəricisi – səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir
- Səmərə öz-özlüyündə ictimai is-teh-salın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rə-qəmdir, onu yaradan xərc-lərlə əlaqəsizdir

584 Səmərəlilik meyarı nədir?

- İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkil-miş xərclərin gətirdiyi səmə-rə-dir
- İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkil-miş xərclərin kəmiyyətidir
- İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmnin dəyər ifadəsidir

- İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir
- İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir

585 İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- milli sərvət
- il ərzində yaradılmış milli gəlir
- il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul
- il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul

586 Müəssisə səviyyəsində istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- istehsal xərcləri
- ümumi gəlir
- istehsal olunan məhsulun dəyər ifadəsində həcmi
- əmtəlik məhsul
- mənfəət

587 Mütləq səmərəlilik nədir?

- əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbətidir
- əldə olunan səmərənin kəmiyyətə miqdadıdır
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- əldə olunmuş səmərənin keyiyyətini xarakterizə edir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir

588 Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- əsaslı vəsait qoyuluşu həcmnin səmərəyə nisbətidir
- səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir
- variantlar üzrə cari xərclərin fərqlinin əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqlinə nisbətidir
- səmərəliliyin orta göstəricisidir
- istehsaldaxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisidir

589 Müqayisəli (nisbi) səmərəlilik göstəricisi nə üçün hesablanır?

- müəssisənin mənfəətini hesablamaq üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə ayrı-ayrılıqda gözlənilən gəlirlərin hesablanması üçün tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə sərf ediləcək investisiyanın həcmi hesablamq üçün tətbiq edilir
- layihə variantlarından ən sərfəlisinin seçilməsi məqsədilə hesablanır və tətbiq edilir
- layihə variantları üzrə gözlənilən məsrəflərin müqayisəsi üçün tətbiq edilir

590 Müəssisələrdə əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəricisi kimi istifadə edilən rəntabellik göstəricisi necə hesablanır?

- illik mənfəətin müəssisənin əsas və normalaşdırılan dövriyyə fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna hasili kimi
- illik mənfəətin bu mənfəəti təmin edən ümumi xərclərə nisbəti kimi
- illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsas fondlara nisbəti kimi

591 Müəssisədə investisiya layihəsinin qəbul edilməsi üçün inteqral səmərəlilik göstəricisi:

- xərclərdən çox olmalıdır

- sıfır (0) bərabər olmalıdır
- mənfi kəmiyyət olmalıdır
- müsbət kəmiyyət olmalıdır
- mənfiyə bərabər olmalıdır

592 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı
- ümumi milli məhsul, ümumi rentabellik, məhsul vahidinin maya dəyəri
- əmək haqqının səviyyəsi, mənfəət
- ümumi daxili məhsul, ümumi gəlir
- əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəəlik məhsul

593 Müəssisədə il ərzində 750 min manatlıq əlavə investisiya həyata keçirilərək yeni istehsal gücləri istifadəyə verilmişdir. Bunun nəticəsində növbəti ildə müəssisə 225 min manat əlavə mənfəət əldə etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun rentabelliğini hesablayın.

- 975 min manat
- 35 %
- 525 min manat
- 25 %
- 30 %

594 Müəssisənin istehsal potensialı nədir?

- bazarın yerli məhsul tutumu
- müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü
- müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi
- müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur
- müəssisənin illik istehsal həcmi

595 Müəssisənin quruluşunun formalaşmasına aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?

- məhsulun konstruktiv quruluşu və onun hazırlanması texnolojiyası
- istehsalın həcmi
- istehsalın ixtisaslaşdırılması və kooperativləşdirilməsi səviyyəsi
- məhsulun nomenklaturası
- müəssisənin nizamnamə fondu

596 Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil

- istehsal bölmələrinin əsas fondlarının onların ümumi həcmində payları
- istehsal bölmələrinin işçilərinin onların ümumi sayında payları
- müəssisənin istehsal bölmələrində işləyənlərin sayında ayrı-ayrı kateqoriyalı işçilərin payları
- müəssisənin məhsul buraxılışında ayrı-ayrı istehsal bölmələrinin paylarını
- istehsal bölmələrinin istehsalın ümumi həcmində payları

597 Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?

- yardımçı sex
- əsas sex
- xidmətedici sex
- köməkçi sex
- sosial-məişət bölməsi

598 Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər
- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

599 Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditorların tələbləri ilk növbədə ödənilir?

- Birinci növbədə qalan kreditorlar ilə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- Birinci növbədə işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir
- Birinci növbədə büdcəyə məjburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

600 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir

601 Müəssisə bölündükdə onun öhdəlikləri:

- onun öhdəlikləri müəssisələrdən birinə keçir
- mövcud öhdəliklər ləğv edilir
- yaranan müəssisələrdən biri kreditorlara verilməklə öhdəliklər ödənilir
- onun öhdəlikləri əmlakı hesabına ödənilir
- onun öhdəlikləri bölüşdürücü akt üzrə uyğun hissələrdə yaranan yeni müəssisələrə keçir

602 Müəssisənin istehsal quruluşu

- onun idarəetmə strukturudur
- onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir
- onun döviyyə vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir
- onun kapitalının strukturunu əks etdirir
- onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlerini əks etdirir

603 Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- kiçik, orta və iri müəssisələrə
- kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- xırda, böyük və transmilli müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə

604 İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ixtisaslaşdırılmı, axınlı və fərdi müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmı, ixtisaslaşdırılmı, kombinəlanmış müəssisələrə

- ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

605 Müəssisə ləğv edilmir:

- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar
- qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə
- onun təsisçiləri (iştirakçıları) dəyişdikdə
- lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığıncağının qərarı ilə

606 Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- onun kreditorlarını aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- onun kreditorlarının tələblərini bildirməsi qaydası və müddəti haqqında məlumatın dərc edilməsi
- onun kreditorların irəli sürdükləri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi
- onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi

607 Müəssisənin xarici mühitini formalaşdıran subyektlərə aid deyil

- borc verən qurumlar
- dövlət orqanları
- onun məhsulunun potensial və mövcud istehlakçıları
- onun kadrları
- onun təhcizatçıları

608 Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil

- müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək
- ən az xərlə daha yüksək iqtisadi nəticələr əldə etmək
- buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq

609 Müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar qərarların qəbul edilməsində nəzərə alınmayan amillər:

- potensial və mövcud alıcıların zövqlərinin dəyişməsi
- müəssisənin qarşısına qoyulan məqsədlər
- müəssisənin istehsal potensialı
- müəssisənin istehsal gücü
- müəssisənin fəaliyyət göstərəmədiyi sahələrdə əsas fondların qurluşunda baş verən dəyişikliklər

610 Müəssisənin hüquqi şəxs kimi xüsusiyyətlərinə aid deyil

- müəssisə öz öhdəliklərinə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır
- müəssisə, iştirakçılarının tərkibindən asılı olmayaraq, prinsipcə, müddətsiz mövcud olur
- müəssisə, müstəqil iradəyə malik olur
- müəssisə, iştirakçılarının mülkiyyətindən fərqli olan, xüsusiləşmiş mülkiyyətə malik olur
- müəssisənin bağladığı əqdlərə görə yaranan öhdəlikdə onun rəhbərinin şəxsi öhdəliklərinə çevrilir

611 Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığıncağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

612 Asılı müəssisə nədir?

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 20 faizdən çox paya malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 100 faizinə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

613 Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- paralellik prinsipi;
- fasiləsizlik prinsipi
- mütanasiblik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi

614 İstehsal tsikli nədir?

- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdə olma vaxtıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır
- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır

615 Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- tara sexi
- təmir sexi
- alət sexi
- yığma sexi
- enerji sexi

616 Müəssisənin sexli quruluşunda onun ilk əsas inzibati-istehsal vahidinə aiddir:

- idarəetmə aparatı
- istehsal sahəsi
- iş yeri
- sex

briqada

617 İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi, dəstəli, axınlı
- dəstəli, fərdi, kütləvi
- kütləvi, fərdi, axınlı
- kütləvi, fərdi, seryalı
- dəstəli, seryalı, axınlı

618 İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- avtomatlaşdırılmış çevik istehsal
- dəstəli
- fərdi
- axınlı
- dəstəli-fərdi

619 İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- dəstəli, kütləvi, seryalı
- fərdi, seryalı, kütləvi
- fərdi, dəstəli, axınlı
- fərdi, dəstəli, kütləvi
- fərdi, kütləvi, axınlı

620 əməliyyatın tempi:

- ma-terialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməlin kəmiyyətini əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir

621 əməliyyatın taktı:

- müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- əməliyyata daxil olan ma-terialların sayını özündə əks etdirir
- əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir

622 Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır
- fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır
- fərdi, kütləvi və seriyalı istehsal proseslərinə ayrılır
- əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır
- əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır

623 İstehsal prosesinə nə daxil deyil?

- tə-bii proseslər
- əsas əmək prosesi
- köməkçi əmək prosesi
- xidmətedici əmək prosesi

- tədavül prosesi

624 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması
 məhsul satışının miqyasının genişləndirilməsi
 idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
 müəssisədə fondviminin artırılması;
 müəssisədə əmək tutumunun azaldılması

625 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxildir?

- müəssisənin əmək haqqı üzrə borclarının azaldılması
 təchizat və satış mənbələrinin diversifikasiyası
 nizamnamə fondunun azaldılması
 işçilərin əmək haqqının yüksəldilməsi
 əsas fondların ekstensiv istifadə əmsalının artırılması

626 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə aşağıdakılardan hansı daxil deyil?

- əmək haqqının artırılması
 satış mənbələrinin diversifikasiyası
 təchizat mənbələrinin diversifikasiyası
 satışın artırılması
 resursların əldə olunması

627 Hanısı variant gömrük rüsumu növünə aid deyil?

- spesifik rüsum
 advalor rüsum
 xüsusi rüsum
 kompensasiya rüsumu
 strateji rüsum

628 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- lisenziyalaşdırma və françayzinq
 idarəetmə kontraktları və «qıfılaltı» kontraktlar
 planlaşdırma və proqramlaşdırma
 ixrac və idxal
 birbaşa investisiya və portifel investisiyası

629 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinə təsir edən amillərə aid deyil?

- siyasi və iqtisadi amillər
 hüquqi və mədəni amillər
 sosial amillər
 coğrafi amillər
 tarixi amillər

630 Müəssisə ixrac əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- müəssisənin Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən müəyyən edilmiş kodu
 gömrük yük bəyannaməsi

- ixrac olunan məhsulların mənşəyi haqqında sənəd
- xarici şəxslərlə bağlanmış müqavilə
- müəssisənin nizamnaməsi

631 Müəssisə idxal əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- əmtənin mənşəyini təsdiq edən sənəd
- dövlət qeydiyyatı şəhadətnaməsi
- invoices
- gömrük yük bəyannaməsi
- əmtənin keyfiyyət sertifikatı

632 Kvota:

- müəyyən müddət ərzində konkret əmtənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudlaşdırma əks etdirir
- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir

633 Barter:

- dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsini əks etdirir
- xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edir
- müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edir
- müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfinin yuxarı həddini əks etdirir
- müəyyən müddət ərzində konkret əmtənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natüral ifadədə yol verilə bilən məhdudlaşdırma əks etdirir

634 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- gömrük ərazisində emal
- konsiqnasiya
- təkrar idxal
- tranzit
- gömrük anbarı

635 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- əmtələri məhv etmə
- lisenziyalaşdırma
- rüsumsuz ticarət mağazası
- sərbəst anbar
- təkrar ixrac

636 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?:

- sərbəst gömrük zonası
- françayzinq

- sərbəst dövriyyə üçün buraxılış
- gömrük nəzarəti altında emal
- dövlətin xeyrinə əmtədən imtina

637 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsuluna aid deyil?

- gətirilən məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- analitik üsul ilə
- dəyər çıxılması üsulu ilə
- həmcins məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə

638 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsullarına aiddir?

- analitik və eksperimental üsulları
- dəyər çıxılması və dəyər toplanması üsulları
- müşahidə və eksperimental üsulları
- analitik və müşahidə üsulları
- analitik və statistik üsulları

639 Gömrük ərazisində əmtələrin emalı rejimi:

- ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüdudlarından kənara aparılması şərti ilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- əmtələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- gətirilən əmtələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- əmtələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir. Bu rejim ölkə ərazisini tranzit kimi istifadə edərək məhsulların bir xarici ölkədən digər xarici ölkəyə keçirilməsi zamanı tətbiq edilir

640 Gömrük nəzarəti altında əmtələrin emalı rejimi:

- idxal olunan əmtələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüdudlarından kənara aparılması şərti ilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- əmtələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məsələn, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- gətirilən əmtələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alınmadan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır

641 Məhsulların tranziti nədir?

- əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir
- iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- idxal olunan məhsulların gömrük rüsumları və vergilər alınmadan onların gömrük nəzarəti altında məhv edilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- ölkənin gömrük ərazisində və ya ondan kənarında gömrük rüsumlarından, vergilərdən tamamilə və ya qismən azad olunmaqla, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq etmədən əmtəələrdən istifadə olunmasına yol verilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanmasıdan ibarət gömrük rejimidir

642 Eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti:

- qiymətləndirilən əmtəələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəflərini əhatə edir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsal xərclərinin, ixrac edən ölkədən eyni məhsulları idxal edən ölkəyə satışı üçün səciyyəvi olan xərclərin (nəqliyyat, yükləmə, sığorta və s.), ölkəyə ixracı nəticəsində əldə olunan mənfəətin toplanması yolu ilə müəyyən edilir
- bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə qiymətidir, yəni bu qiymət məhsulun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri əhatə edir

643 Xarici iqtisadi əlaqələr üzrə ölkənin iqtisadi siyasət tədbirlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər aiddir
- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- məhsulun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri minimumlaşdıran tədbirlər aiddir
- sürətli amortizasiya, vergi güzəştləri, əmək haqqının minimum əmək haqqı və s.-ni nəzərdə tutan tədbirlər aiddir
- qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsalı xərclərinin səviyyəsini məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir

644 Royalti nədir?

- bütün xüsusiyyətlərinə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kommersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- qiymətləndirilən əmtəələrə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- kontraktın təklif olunan qiymətidir
- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- komissiyon şərtləri əsasında həyata keçirilən ticarət növüdür; lakin o, adi komissiyon ticarətindən prinsipial şəkildə fərqlənir - məhsulun (əmtəənin) qiymətini onu ixrac edən firma deyil, onun satışını həyata keçirən xarici firma müəyyən edir

645 Qıfıl altı kontraktların bağlanması üçün sifarişçilər layihəni həyata keçirəcək firmanı seçərkən aşağıdakılardan hansını nəzərə almırlar?

- firmanın təcrübəsi və nüfuzunu
- idxal olunacaq məhsulların maliyyələşməsi sxemini
- firmada mövcud olan avadanlıqların yaş strukturunu

- kontraktın təklif olunan qiyməti
- texnologiyanın və idarəetmənin keyfiyyətini

646 Aşağıdakılardan hansı xarici iqtisadi fəaliyyətin iqtisadi tənzimləmə üsullarına aid deyil?

- inzibati maneələrin aradan qaldırılması
- xarici iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
- valyuta kursunun idarə edilməsi, vergi mexanizmi
- xidmətlərin məhdudlaşdırılması
- gömrük rüsumlarını, standartların tətbiq edilməsi

647 Franko-anbar (satıcı) nədir?

- müqaviləyə görə alıcı müəssisə məhsulu əmtəə birjasından təhvil alır
- məhsul göndərən müəssisə istehlakçı müəssisədə xammal-materialı istehsal istehlakına hazırlayır
- istehsalçı öz məhsulunu istehlakçının "məskunlaşdığı" məkanda onun anbarına təhvil verirsə, bu halda bütün xərclər – yükləmə, nəqləmə, boşaltma, məhsulun korlanması riski ilə əlaqədar xərclər əmtəənin qiymətinə əlavə edir
- məhsul göndərən şərtinə görə, yük istehlakçının "məskunlaşdığı" dəmiryolu stansiyasının ünvanına istehsalçı müəssisə tərəfindən göndərilir
- müqaviləyə görə satıcı məhsulunu öz anbarından alıcı müəssisəyə təhvil verir

648 Konsiqnasiya yolu ilə ixrac əməliyyatları nədir?

- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənarda müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır

649 Təkrar ixrac (reeksport) əməliyyatları:

- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir

650 Müvəqqəti ixrac əməliyyatları:

- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənarda müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır

- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

651 Kooperasiya əməliyyatları:

- xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüduqlarından kənarında müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisinə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtlə ixracıdır
- xammal, yarımfabrikatlar, məmulatların bu və ya digər (təmir, emal, son məhsul şəklinə gətirmə, qablaşdırma və s.) məqsədlə müvəqqəti olaraq ixracını və ya idxalını nəzərdə tutur